

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

PROGRAMUL

acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului pentru anul 2023

Norme metodologice

de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului pentru anul 2023

1. În sensul prezentelor norme metodologice, termenii au următoarele semnificații:

- a) *Deținător de animale* - persoană responsabilă pentru sănătatea animalelor pe care le are în grijă cu obligația de a proteja atât animalele și cât și oamenii de boli transmisibile. Deținătorul de animale are animalele în posesie permanentă în calitate de proprietar de animale și/sau proprietar de exploatație, sau are animalele în posesie temporară în calitate de îngrijitor al acestora, sau de persoană căreia i s-a încredințat îngrijirea acestora; această categorie include, fără a se limita la conducătorii grupurilor de animale, conducătorii mijloacelor de transport în care se găsesc animale, precum și administratorii exploatațiilor comerciale, de tip târguri sau expoziții de animale, tabere de vară, ferme de animale, centre de colectare a animalelor și abatoare;
- b) *Proprietar de animale* - persoană care are drept de proprietate asupra unor animale;
- c) *Perioada de așteptare/interzicere a mișcării* - o perioadă în care animalele nu pot ieși în afara exploatațiilor;
- d) *Carantina profilactică* - complex de măsuri ce constă în ținerea, pentru o perioadă stabilită de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor însă care nu depășește 30 de zile, a animalelor de fermă ce se importă sau se exportă, la solicitarea țării importatoare, în mod obligatoriu, în locuri special amenajate ca exploatații de carantină pentru realizarea unor activități sanitare-veterinare de stat în vederea evaluării stării de sănătate a acestor animale și a eliminării oricărui risc pentru efectivele de animale indigene;
- e) *Localitate - sat* - organizare teritorială cu cod;
- f) *Supraveghere* - colectarea, analiza, interpretarea și raportarea sistematică a datelor referitoare la sănătatea animalelor;
- g) *Supraveghere specifică* - supravegherea unei anumite boli sau infecții;
- h) *Supraveghere pasivă* - supravegherea de rutină, obișnuită, de obicei legată de vizualizarea animalelor din exploatație, de informațiile și notificările făcute de fermier, având ca scop de bază urmărirea unei populații de animale și înregistrarea datelor și documentelor cu posibilă semnificație epidemiologică, în scopul depistării precoce a bolilor, a menținerii sau schimbării statusului de sănătate al exploatației sau în vederea certificării mișcărilor de animale sau a produselor obținute de la acestea; de asemenea, supravegherea pasivă reprezintă examinarea clinică a cazurilor de animale bolnave dintr-o populație considerată până atunci liberă de boli;
- i) *Supravegherea activă* - orice activitate cu o frecvență și intensitate prestabilite, care are ca scop stabilirea prezenței sau absenței unei anumite boli; de asemenea, supravegherea activă reprezintă prelevarea de probe, inclusiv examenele necropsice, asupra probelor dintr-o populație clinic normală clinic;
- j) *Controlul bolilor* - totalitatea măsurilor individuale sau de grup care se dispun în cazul unor boli care evoluează în populațiile de animale;
- k) *Confidență* – intervalul în care trebuie să se găsească, pentru un anumit risc de eroare atribuit, variația valorilor obținute pe un eșantion dintr-o populație variabilă;
- l) *Prevenirea bolilor la animale* - activități destinate protejării animalelor sau a oamenilor, în cazul zoonozelor, de riscuri prezente sau potențiale, precum și de consecințele negative ale acestora.
- m) *Data prelevării* – data la care a fost recoltată proba;

2. Înregistrarea mișcărilor de animale între raioane și municipii.

- a) La nivelul structurilor de monitorizare și supraveghere sanitară-veterinară din structura direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, conform cerințelor Serviciului Tehnologii Informaționale și Securitate Cibernetică.

b) Înregistrarea mișcărilor se face atât la direcția raională/municipală pentru siguranța alimentelor, de unde se îndreaptă animalele cât și la direcția raională/municipală pentru siguranța alimentelor de destinație.

3. Animalele vii importate în Republica Moldova se supun obligatoriu regulilor de carantină profilactică timp de 30 de zile. Pentru efectuarea carantinei profilactice, proprietarul exploatației de animale este obligat să dețină locuri special amenajate în acest scop.

4. Proprietarii și deținătorii de animale sunt obligați să notifice direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, intenția de a introduce animale noi în exploatație, anterior sosirii animalelor, precum și posibila dată a introducerii.

5. La toate animalele introduse în exploatație fără documente sanitar-veterinare legale, acțiunile sanitar-veterinare obligatorii prevăzute în prezentele norme metodologice se efectuează pe cheltuiala proprietarului, până la intrarea în legalitate, inclusiv acțiunile de identificare și înregistrare a animalelor.

6. Medicul veterinar oficial poate dispune, în urma rezultatelor controalelor oficiale, prelevări de probe pentru testări și examene de laborator. Rezultatele testărilor trebuie comunicate proprietarului sau Deținătorului în perioada de carantină, așteptare/interzicere a mișcării.

7. Examenle și testele de laborator necesare exportului de animale se va face ținând cont de condițiile impuse în certificatele transmise de către administrațiile veterinare ale țării respective, în caz de absență a acestora se aplica legislația națională.

8. Supravegherea statusului imun postvaccinal în cazul bolilor pentru care profilaxia este obligatorie, se realizează de către medicii veterinari oficiali.

9. La bovine, ovine, caprine, suine și ecvidee, acțiunile sanitare-veterinare publice din cadrul Programului suportate de la bugetul de stat se efectuează numai pe animale ce au fost identificate și înregistrate conform legislației în vigoare.

10. Costurile privind realizarea acțiunilor de supraveghere, imunoprofilactice și de control sunt suportate de la bugetul de stat și venituri proprii din bugetul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

11. Prin excepție de la prevederile pct. 8, costurile sunt suportate de deținătorii de animale sau operatorii economici, după caz, în următoarele situații:

- a) probele prelevate în vederea evaluării statusului de sănătate și testele aferente acestora, în cazul controalelor oficiale întărite, inițiate în urma rezultatelor nefavorabile obținute în cadrul controalelor cu frecvență redusă, efectuate în perioada de carantină sau în perioada de așteptare/interzicere a mișcării, în cazul animalelor provenite din import; în această situație, perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării este prelungită până la clarificarea statusului de sănătate a animalelor și a exploatației și a situației epidemiologice;
- b) probele prelevate în vederea evaluării statusului de sănătate și testele aferente acestora, alte acțiuni de supraveghere, imunoprofilaxie și control, realizate în centrele de colectare sau exploatațiile de origine, pentru loturile destinate exportului;
- c) probele prelevate în vederea evaluării statusului de sănătate a animalelor care fac obiectul importului, exportului în cazul animalelor de sport, pentru participarea la expoziții, târguri, concursuri, circuri, grădini zoologice, rezervații, adopții internaționale, evenimente culturale;
- d) realizarea supravegherii și testărilor efectuate în cadrul activităților de autocontrol, inițiate conform legii de deținătorii de animale sau operatorii economici;
- e) probele prelevate în vederea evaluării statusului de sănătate și testele aferente acestora, în cadrul programelor de autocontrol, efectuate pe material seminal, ovule, embrioni;
- f) probele prelevate în vederea reevaluării diagnosticului și testele aferente acestora, în cazul în care deținătorul solicită o contraexpertiză; costurile contraexpertizei sunt suportate de solicitanți;
- g) probele prelevate și testele efectuate la solicitarea deținătorilor de animale sau a operatorilor economici;
- h) activitățile încadrate în definiția supravegherii pasive;

i) activitățile de vaccinare în exploatațile profesionale care sunt deservite de personal veterinar propriu.

12. În cazul în care, conform precizărilor tehnice ale prezentelor norme metodologice, este necesară prelevarea unei probe pentru efectuarea mai multor teste de laborator, se decontează numai costul unei singure prelevări.

13. Formularele tipizate utilizate pentru înregistrarea și raportarea acțiunilor din prezentele norme metodologice, precum și tuberculina, vaccinul contra antraxului, vaccinul contra rabiei și vacutainerile se pun gratuit la dispoziția direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.

14. Direcțiile teritoriale pentru siguranța alimentelor au obligația de a lua măsuri ca la data primirii rapoartelor de încercări cu rezultate suspecte și pozitive, copii ale acestora să fie distribuite conform „Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, aprobată prin ordinul MAIA nr.34 din 27.02.2006 și Normei sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor, aprobată prin ordinul ANSA nr. 51 din 04.03. 2015.

15. Planul cifric anual se va elabora la nivelul direcțiilor teritoriale pentru siguranța alimentelor, avându-se în vedere previziunile mișcării efectivelor pe specii și categorii de animale.

16. Având în vedere la bază prezentele norme metodologice, precum și prevederile planului cifric anual, direcțiile teritoriale pentru siguranța alimentelor, vor elabora planuri lunare detaliate privind prelevarea probelor și transmiterii acestora la laborator, pe boli, pe localități și exploatații comerciale; pentru realizarea și finalizarea la timp a acțiunilor cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om și protecția mediului pentru anul 2022.

17. Numărul de probe prelevate în vederea efectuării testelor stabilite în cadrul prezentelor norme se stabilește în baza numărului de animale existente la data operațiunii.

18. Pentru evaluarea în timp util a riscurilor epidemiologice și pentru aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare, direcțiile teritoriale pentru siguranța alimentelor elaborează o procedură prin care se stabilesc modalitățile în care medicii veterinari de liberă practică împuterniciți raportează cazurile în care proprietarii refuză efectuarea acțiunilor sanitare veterinare obligatorii.

19. Refuzul efectuării acțiunilor sanitare veterinare obligatorii de către deținătorii de animale se sancționează conform prevederilor legale și întreaga responsabilitate a consecințelor refuzului cade în sarcina acestora.

20. Tipurile de analize specifice diagnosticului de laborator pentru bolile cuprinse în prezentele norme metodologice trebuie să respecte precizările de diagnostic în conformitate cu Standardele Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animală.

21. În situația supravegherii în scop de screening, în funcție de boală, situația epidemiologică a animalelor, compartimentelor și zonelor, tipul exploatațiilor și alte riscuri epidemiologice, IP CRDV are obligația să realizeze analize cost – beneficiu, prin care să identifice și să utilizeze cele mai sigure și mai eficiente metode de diagnostic.

22. Pentru soluționarea unor litigii care necesită prelevarea de probe și repetarea testării de laborator, costurile efectuării recoltării și testării sunt suportate de proprietarul de animale, recoltarea probei realizându-se, în mod obligatoriu, sub supravegherea unui medic veterinar oficial.

23. Medicii veterinari oficiali prelevează probe ori de câte ori se impune, cu scopul stabilirii eficacității și eficienței unor acțiuni sanitare – veterinare obligatorii efectuate de către medicii veterinari de liberă practică împuterniciți, în cazul unor suspiciuni de îmbolnăvire sau în scopul confirmării unor boli, pentru precizări de diagnostic sau în oricare altă situație în care se dispune de autoritatea sanitar - veterinară competentă.

24. La solicitarea direcțiilor raionale/ municipale pentru siguranța alimentelor, ANSA poate dispune, prin ordin al Directorului general al acesteia, în funcție de evoluția situației epidemiologice, acțiuni imunoprofilactice de necesitate. Solicitarea trebuie însoțită de o motivație, tipul de vaccin și schema de vaccinare.

25. În cazul acțiunilor imunoprofilactice la care se stipulează frecvența de execuție (ex: 1/an, 2/an etc.) se ține cont ca produsele biologice achiziționate care se utilizează să asigure imunitate obligatoriu pentru cel puțin perioada dintre acțiuni.

26. Norme generale din Regulamentul privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor:

La recoltarea probelor necesare stabilirii diagnosticului prin examene de laborator trebuie respectate următoarele reguli generale:

- a) proba recoltată trebuie să fie reprezentativă pentru procesul patologic;
- b) se va recolta o cantitate suficientă de material patologic care să permită efectuarea unui examen complex;
- c) se va evita contaminarea probelor, utilizând la recoltare instrumente sterile și respectând măsurile de asepsie;
- d) recoltarea probelor se va face numai de la cadavre proaspete și examinate imediat. Probele trimise pentru examen bacteriologic nu trebuie să provină de la animale tratate cu substanțe antibacteriene;
- e) în cazul recoltării probelor de la animale tratate, se va menționa în mod obligatoriu, în fișa de însoțire, tratamentul aplicat și durata acestuia;
- f) în situația în care probele recoltate nu pot fi trimise imediat la laborator, se vor păstra la frigider pentru a se evita multiplicarea germenilor;
- g) în raport cu diagnosticul cerut, se pot trimite la laborator următoarele probe:
 - animale în viață cu simptome tipice sau suspecte de boală;
 - cadavre de animale mici, păsări, albine, viermi de mătase;
 - organe întregi sau porțiuni de organe, probe de sânge, secreții și excreții, frotiuri.
- h) pentru diagnosticul de laborator al bolilor transmisibile incluse în legislația sanitară veterinară se vor trimite probele indicate prin instrucțiunile speciale de prevenire și combatere a bolii;
- i) probele trimise la laborator se vor expedia cu adresă oficială și notă de însoțire completată și semnată de medicul veterinar;
- j) furajele trebuie recoltate și expediate la laborator în așa fel încât proba să reprezinte valoarea medie a furajului;
- k) din probele parțiale recoltate se va face o probă generală care se omogenizează după specificul furajului și din care se prelevă proba medie;
- l) în cazul când se solicită analiza conținutului probei de furaje în minerale este necesar să se aibă în vedere ca probele să nu fie umezite și să nu fie impurificate prin corpuri străine (nisip, pământ etc.).

ABREVIERI:

AA-PAS – albastru alcian.
SITA – Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor.
AIE – Anemie infecțioasă ecvină.
ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.
BCCC – Boala cronică cahectizantă a cervideelor.
DDD – Dezinfecție, Dezinsecție, Deratizare.
DRSA/DMSA – Direcția raională/municipală pentru siguranța alimentelor.
EDTA – Etilen diamino tetraacetat de sodiu.
EIAs-yIFN – test imunoenzimatic pentru gamainterferon.
HACCP – Principiile privind analiza riscurilor și punctele critice de control (Hazard Analysis and Critical Control).
HEA – hematoxilină – eozină – albastru de metil.
HEV – hematoxilină – eozină – verde lumină.
IA – Influența aviară.
IP CRDV – Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostic Veterinar.
LDSA – Laborator diagnostic sănătatea animală (Drochia, Cahul).
IFD – imunofluorescență directă.
LCR – Laborator Comunitar de Referință.
LEB – Leucoză enzootică bovină.
OMSA – Organizația Mondială pentru Sănătatea Animală.
OMS – Organizația Mondială a Sănătății.
PAS – periodic acid schiff.
PCR – reacția de polimerizare în lanț.
PPD – extract proteic purificat.
PPD-J – derivat proteic purificat – Johnină – paratuberculină.
RFC – reacție de fixare a complementului.
RSAR – reacția de seroaglutinare rapidă.
RMA – reacția de microaglutinare.
TB – Tuberculoză bovină.
TCS – Test comparativ simultan.
TU – Test unic.
MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
STSA- Subdiviziune Teritorială pentru Siguranța Alimentelor.

CAPITOLUL I
SUPRAVEGHEREA, PROFILAXIA ȘI CONTROLUL BOLILOR LA ANIMALE TERESTRE
SECȚIUNEA 1 - PROGRAME NAȚIONALE DE SUPRAVEGHERE, CONTROL ȘI ERADICARE A BOLILOR LA ANIMALE

SUPRAVEGHERE	PRECIZĂRI TEHNICE	PRECIZĂRI EXECUȚIE
1	2	3
1.1 FEBRĂ AFTOASĂ	Scop: menținerea statutului de țară oficial liberă de febră aftoasă, fără vaccinare	
Supravegherea pasivă: Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este oficial liberă de febra aftoasă, fără aplicarea unui program de vaccinare.	Pe tot teritoriul țării, la toate speciile domestice și sălbatice receptive. Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de febră aftoasă și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului	După caz, medici veterinari de circumscripție sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică care trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire.
Examinare clinică	Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în cazul importului, sau în perioada de carantină de așteptare/interzicere a mișcării.	Fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, gestionarii fondurilor de vânatoare, medici veterinari de circumscripție împuterniciți raportează cazurile de morbiditate și mortalitate la animalele din speciile receptive. Medicii veterinari oficiali gestionează conduita de investigare a oricărei suspiciuni și raportează la STSA, care raportează la ANSA.
Supravegherea activă: Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este oficial liberă de febra aftoasă, fără aplicarea unui program de vaccinare.	Cazurile suspecte de animale domestice sau sălbatice care, în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigațiilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator. Suspiciunea se va notifica imediat ANSA.	După caz, probele pot fi recoltate de medici veterinari de circumscripție sau oficiali. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.
În cazul în care, Republica Moldova se va afla în situația unui risc epidemiologic în relație cu țări sau zone vecine.	La dispoziția ANSA vor fi implementate inspecții clinice și testări serologice regulate, cu o frecvență sporită, asupra grupurilor de animale de mare risc. Zonele și țințele vor fi stabilite în cadrul grupului național de experți, la ANSA.	După caz, medici veterinari de circumscripție sau oficiali vor efectua inspecții clinice. Testările serologice se realizează în cadrul IP CRDV.

<p>Supravegherea serologică:</p>	<p>- Toate cazurile în care s-a dispus în mod întemeiat, prelevarea de probe de la animale bolnave, ce prezintă semne clinice ce pot fi atribuite febrei aftoase și care, în urma investigațiilor epidemiologice și clinice nu exclude boala. Aceste probe vor fi recoltate cu prioritate din efectivele cu evoluție masală a șchiopăturilor sau acolo unde se înregistrează o mortalitate ridicată la tineret, iar simptomatologia respectivă va fi menționată în adresa de însoțire a probelor.</p> <p>- Toate animalele receptive la virusul febrei aftoase ce se importă în Republica Moldova pentru creștere, îngrijire, reproducție, activități de circ, agrement, parcuri și grădini zoologice, rezervații naturale, etc. în perioada de carantină profilactică în Moldova după 7 zile și 21 zile de la preluare.</p> <p>- 100% din animalele receptive care se exportă la solicitarea administrațiilor veterinare ale țarilor care importă din Republica Moldova.</p>	<p>În caz de suspiciune pe probe de sânge trimise la IP CRDV din subordinea ANSA. Probele vor fi expediate la laborator cât mai rapid de la momentul recoltării în condiții de refrigerare conform Hotărârii Guvernului nr. 698 din 25.08.2014 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind măsurile de combatere a febrei aftoase”, Ordinul nr. 121 din 25.03.2019 al ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor, Planului de contingență pentru febra aftoasă și Manualului operațional pentru intervenția în focarele de febră aftoasă, aprobate prin Ordinul ANSA nr. 253 din 25.06. 2021.</p>
<p>Supravegherea virusologică:</p>	<p>În caz de suspiciune clinică și/sau de laborator se execută la animalele domestice și sălbatice receptive incriminate conform Manualului de Diagnostic al OMSA/2012.</p> <p>Virusologic - în caz de suspiciune clinică și/sau de receptivitate conform Manualului pentru Teste de Diagnostic și Vaccinuri al OIE și Manualului de Diagnostic pentru Febra Aftoasă.</p>	<p>Diagnosticul se realizează în cadrul laboratorului virusologie din IP CRDV.</p> <p>Diagnosticul de confirmare în FA se face prin izolare de virus sau prin punerea în evidență a antigenului viral sau a acidului nucleic din probe de țesut sau fluide patologice, în conformitate cu prevederile Manualului de diagnostic pentru teste și vaccinuri al OMSA/20012.</p>
	<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”.</p>	<p>Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor</p>
<p>1.2. TUBERCULOZA BOVINĂ</p>	<p>Scop: menținerea statusului de exploatare oficial indemnă de tuberculoză bovină</p>	
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Pe tot teritoriul țării, la toate bovinele domestice din ferme sau crescute în libertate, precum și speciile sălbatice, susceptibile la infecția cu Mycobacter. bovis.</p>	<p>Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de circumscripție care trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>

<p>Supravegherea activă:</p>	<p>1. Tuberculinările se planifică și se efectuează cu cel puțin două săptămâni înaintea acțiunilor imunoprofilactice;</p> <p>2. Cu trei săptămâni înainte de tuberculinare se efectuează tratamente interne antiparazitare.</p>	
<p>A. În exploatații calificate necontaminate, pentru menținerea statusului turmei ca liber de TB:</p> <p>1. Tuberculinare intradermică prin TU o dată pe an la toate cirezile și în vârstă de peste 6 săptămâni.</p> <p>2. Animalele la care TU precizat la pct. 1, a dat rezultate neconcludente sau pozitive, se retestează la 42 zile prin TCS.</p> <p>3. În situații concrete, ANSA poate aproba utilizarea unor metode alternative, pentru a crește gradul de încredere al diagnosticului în relație cu animalele suspecte, cum ar fi examinări serologice EIAs-yIFN.</p>	<p>Animalele neconcludente la TCS și/sau EIAs-y IFN se retestează.</p> <p>Animalele neconcludente la două teste TCS și/sau EIAs-y IFN sunt considerate pozitive.</p> <p>Animalele pozitive la TCS și/sau EIAs-y IFN se elimină obligatoriu din exploatație prin tăiere de control în scop de diagnostic în max. 30 zile de la tuberculinare sau examen serologic EIAs-y IFN.</p>	<p>1. Controalele prin tuberculinare intradermică și/sau cele pentru răspuns imun mediat celular se planifică astfel încât să se execute cu cel puțin 14 zile înaintea acțiunilor imunoprofilactice.</p> <p>2. La execuție se vor respecta precizările tehnice ale producătorului testului de diagnostic utilizat.</p> <p>3. Se recomandă deparazitarea internă a animalelor supuse testării cu 3 săptămâni înaintea testării.</p> <p>4. Se interzice utilizarea, pentru tuberculinare intradermică a tuberculinelor neomologate, alterate sau cu termen de valabilitate expirat, precum și a instrumentarului de lucru defectat.</p> <p>5. Nu vor fi supuse testării prin tuberculinare intradermică sau pentru răspuns imun mediat celular:</p> <p>a) animalele tratate anterior cu medicamente imunosupresoare, cum ar fi glucocorticoizii</p> <p>b) animalele aflate în ultima lună de gestație și cele în primele 30 de zile după naștere;</p> <p>c) animalele bolnave, aflate în tratament sau cele în convalescență;</p> <p>d) Tuberculinarea tehnic se execută numai de medici veterinari de liberă practică/ medici veterinari împuterniciți;</p> <p>e) Interpretarea reacțiilor se efectuează după 72 de ore de la injectare numai de către medicii veterinari oficiali.</p>
<p>B. În exploatații calificate necontaminate, în scopul certificării mișcărilor de animale la nivel național:</p>	<p>Cu excepția animalelor destinate direct către abator, tuberculinare intradermică prin TU la toate taurinele și bubalinele în vârstă de peste 6 săptămâni, în cazul în care nu au fost testate în anul în curs, conform procedurii menționate la punctul A.</p>	<p>Costul pentru operațiunile de tuberculinare efectuate în exploatația de origine în vederea certificării mișcărilor de animale, este suportat de către stat. dacă animalul respectiv nu a fost supus testării TU cel mult 1 an</p>
<p>C. În centrele de colectare pentru export pentru asigurarea cerințelor de certificare:</p>	<p>Vor fi introduse numai animale ce sosesc dintr-o exploatație calificată ca liberă de TBC. Testarea se va efectua în ultimele 30 de zile care preced plecarea din centrul de colectare /carantină la 100 % animale.</p>	<p>Costul pentru operațiunile (manopera, alergenul) de tuberculinare efectuate în centrul de colectare și/sau exploatația de origine în vederea certificării mișcărilor de animale, este suportat de către deținătorii de animale.</p>

<p>D. În exploatații suspecte de contaminare: În urma declarării unei suspiciuni bazate pe rezultatele testelor menționate la litera A, în abator sau laborator.</p>	<p>1. Până la clarificarea situației epidemiologice, se interzice orice fel de mișcare a bovinelor, furajelor, conform legislației în vigoare. Atunci când animalele tăiate în scop de diagnostic au fost negative la examenele de abator și laborator exploatarea își recapătă statutul de necontaminată.</p>	<p>Medicul veterinar oficial elaborează și controlează aplicarea planului de măsuri până la clarificarea situației.</p>
<p>E. Tăierea de control a animalelor pozitive la tuberculinare sau serologic.</p>	<p>1. De la toate animalele reagent, tăiate pentru precizarea diagnosticului de tuberculoză, se prelevă obligatoriu probe individuale pentru examinări de laborator, astfel: a) limfonodurile capului: retrofaringiene stâng și drept, mandibulare stâng și drept, parotidiene stâng și drept; b) limfonodurile traheobronhice stâng și drept, mediastinale anterior și posterior; c) limfonodurile hepatice, iliac intern și extern, retromamar superior și inferior și poplitei; d) porțiuni de țesuturi și organe: pleură, pulmon, ficat, splină, rinichi, organe genitale, glandă mamară; 2. Prin grija medicului oficial din abator grupul de limfonoduri traheobronhice, pulmonare se ambalează separat și tot separat se ambalează grupul de limfonoduri prelevate din regiunea capului; restul limfonodurilor limfatice recoltate se ambalează de asemenea separat. 3. Confirmarea diagnosticului de tuberculoză se face prin coroborarea (demonstrarea) rezultatelor examenelor anatomopatologice, histopatologice, bacterioscopice, bacteriologice și/sau PCR cand este cazul.</p>	<p>Medicul veterinar oficial prelevă obligatoriu probe individuale pentru examinări de laborator.</p>

	<p>4. Precizările tehnice sunt în conformitate cu prevederile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinului Direcției Medicină Veterinară nr. 02 din 15 ianuarie 2007 pentru aprobarea “Manualului operațional privind testarea animalelor la tuberculoză”; - Hotărârii de Guvern nr. 1007/2008 „Norma sanitară veterinară privind stabilirea planuri de măsuri de supraveghere a brucelozei și tuberculozei la bovine”, publicat în: Monitorul Oficial nr. 167/168 din 15.09. 2008 	
<p>F. În exploatații contaminate:</p> <p>a) Se consideră exploatație contaminată, în care bovinele care au fost testate și care au reacționat pozitiv la testul alergic au fost eliminate, iar examenul de abator și laborator au confirmat tuberculoza.</p> <p>b) Toate bovinele în vârstă de peste 6 săptămâni rămase în exploatație sunt supuse testării oficiale pentru tuberculoză de două ori la interval de 6 luni.</p> <p>c) Orice bovină nou introdusă în efectiv înainte de finalizarea testărilor menționate la litera b), va fi la rândul său testată de două ori la un interval de 6 luni.</p> <p>d) măsurile aplicate pentru controlul bolii în exploatațiile contaminate trebuie să respecte prevederile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinului Direcției Medicină Veterinară nr. 02 din 15 ianuarie 2007 pentru aprobarea “Manualului operațional privind testarea animalelor la tuberculoză”; - Hotărârii de Guvern nr. 1007 din 29.08.2008 Normei sanitare veterinară privind stabilirea planuri de măsuri de supraveghere 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Este interzisă menținerea animalelor pozitive în efectiv. 2. Este interzisă constituirea de centre de izolare pentru tuberculoză. 3. Este interzisă mișcarea animalelor pozitive sau acelor din exploatații suspecte ori contaminate către alte exploatații, cu excepția abatorului, puncte de sacrificare <p>- Statutul cirezii devine liber de tuberculoză bovină după efectuarea celor două teste la interval de 6 luni, cu rezultate negative și aplicarea măsurilor de stingere a focarului, conform Ordinului Direcției Medicină Veterinară nr. 02 din 15 ianuarie 2007 pentru aprobarea “Manualului operațional privind testarea animalelor la tuberculoză”.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Medicul veterinar de circumscripție, are responsabilitatea efectuării tuberculinărilor intradermice sub controlul și responsabilitatea medicului veterinar oficial. 2. După declararea bolii, medicul veterinar oficial în a cărei responsabilitate este exploatația împreună cu medicul veterinar de liberă practică împuternicit, efectuează ancheta epidemiologică și întocmește programul de asanare. 3. Medicul veterinar oficial comunică în scris deținătorului de animale restricțiile privind circulația animalelor și condițiile de valorificare a produselor de origine animală provenite de la acestea. 4. Medicul veterinar oficial din cadrul STSA are responsabilitatea pentru monitorizarea cazurilor reagente și implementarea tuturor măsurilor de eradicare a bolii. 5. Bovinele cu rezultat pozitiv la TU și/sau TCS se elimină pentru tăiere în abator, în vederea efectuării examenului de abator precum și a examenului morfopatologic, metoda HEA, metoda Ziehl-Neelsen modificată, metoda PAS sau metoda AA-PAS, alte metode pentru diagnostic diferențial față de alte boli granulomatoase, după caz și a examenului bacterioscopic pentru precizarea diagnosticului. 6. Aceste bovine se taie în partidă separată sub supraveghere sanitară veterinară și cu aplicarea măsurilor de decontaminare și protecție a mediului.

<p>G. Inspecția în abator a animalelor vii: Inspecția oficială ante mortem și post mortem se efectuează în mod curent și obligatoriu, conform procedurilor la abator.</p>		<p>Examinarea animalelor vii se efectuează în unități de tăiere autorizate sanitar - veterinar, de către medici veterinari oficiali.</p>
<p>H. Inspecția cărnii și a organelor</p>	<p>1. În cazul animalelor care au reacționat pozitiv la testele alergice și/sau imunologice, la care după tăiere prin inspecția post mortem nu se constată leziuni, se vor recolta următoarele limfonoduri: a) submaxilare, retrofaringiene, bronhice; b) mediastinale, eventual și limfocentrii mezenterici, dacă sunt măriți în volum, portale și retromamare. 2. În cazul suspiciunii de tuberculoză se recoltează probe de organe cu leziuni și limfonoduri în vederea examinării morfopatologice și bacteriologice, conform normelor sanitare veterinare. Se recoltează porțiuni de organe cu leziuni și limfonoduri aferente. În lipsa organelor afectate se recoltează numai limfonoduri cu leziuni.</p>	<p>Examinarea carcaselor și organelor se efectuează în unități de tăiere autorizate sanitar - veterinar, de către medici veterinari oficiali.</p>
	<p>Măsurile de supraveghere a tuberculozei la bovine se aplică conform HG Nr. 1007 din 29.08.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare”</p>	<p>Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>1.3. LEUCOZA ENZOOTICĂ BOVINĂ</p>	<p>Scop: eradicarea bolii și calificarea statusului de sănătate al exploatațiilor și atestarea acestora în vederea recunoașterii statusului de țară/zonă oficial indemnă de LEB.</p>	
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Pe tot teritoriul țării, la toate bovinele din ferme și din gospodării individuale.</p>	<p>Procedura de supraveghere cuprinde fermierii, proprietarii individuali de animale, implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>
<p>Supravegherea activă:</p>	<p>Măsurile aplicate pentru supravegherea activă a bolii în exploatații trebuie să respecte prevederile Planului acțiunilor sanitar-veterinare strategice obligatorii finanțate din bugetul de stat, aprobat anual de către Directorul general ANSA.</p>	

	Pe tot teritoriul țării, la toate bovinele domestice din ferme și din gospodării individuale.	Cuprinde fermierii și muncitorii, proprietarii individuali de animale, implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de trasabilitate de bovine
	De la toate bovinele importate în Republica Moldova	Probele de sange de la animalele importate în R.M. sunt recoltate de catre medicul veterinar de liberă practică imputernicit.
	Pe tot teritoriul țării, la toate bovinele domestice din ferme și din gospodării individuale.	Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și proprietarii individuali de animale, implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de imbolnăvire
Colectarea sîngelui de la toate bovinele cu vîrsta de peste 5 luni, crescute în gospodăriile individuale și colective, analiza lui serologică la leucoză prin AGID	Pe tot teritoriul Republicii Moldova, de la toate bovinele din ferme și din gospodării individuale în lunile martie - iunie.	Probele de sange de la toate bovinele în Republica Moldova sunt recoltate de catre medicul veterinar de liberă practică imputernicit.
Cercetarea, prin AGID, a vițelilor care au atins vîrsta de 5 luni	Permanent	Probele de sange de la toate bovinele în vîrstă de 5 luni sunt recoltate de catre medicul veterinar de liberă practică.
Utilizarea metodei ELISA pentru seromonitoringul (serul sangvin și laptele) la LEB în gospodăriile și localitățile unde infectarea bovinelor cu VLB este sub 5%	În toate gospodăriile și localitățile unde infectarea bovinelor cu VLB este sub 5%.	Probele de sange de la toate bovinele sunt recoltate de catre medicul veterinar de liberă practică imputernicit.
Creșterea animalelor cu reacție negativă la AGID și ELISA (libere de virusul leucozei bovine) separat de cele infectate și cercetarea în continuare numai serologic.	- în sectorul individual - o dată pe an; - în sectorul colectiv - lunar, cu aplicarea metodei rapide a IȘPZMV pînă la stoparea depistării animalelor seropozitive, iar ulterior - o dată pe an	Probele de sange de la toate bovinele sunt recoltate de catre medicul veterinar de liberă practică imputernicit.
Interzicerea de a folosi în alimentația oamenilor laptele de la vacile bolnave cu leucoză enzootică bovine. După fierbere poate fi utilizat în hrana animalelor.	Permanent	Cuprinde fermierii și îngrijitorii, proprietarii individuali de animale, implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari.
Sacrificarea animalelor infectate de leucoză enzootică bovine la unitățile de sacrificare ce dețin autorizație sanitar-veterinară și crearea și implementarea mecanismului de restituire a despăgubirii deținătorilor de animale.	Permanent	Cuprinde fermierii și Îngrijitorii, proprietarii individuali de animale, implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari.

1.4. PESTA PORCINĂ AFRICANĂ (PPA)	Scop: menținerea statutului de țară oficial liberă de PPA	
Supravegherea pasivă	Pe tot teritoriul țării, la toate porcinele domestice din ferme sau crescute în libertate ori în gospodării individuale a cetățenilor, precum și mistreți, șau în sectorul auxiliar ale altor ministere și departamente.	Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, proprietarii individuali de porcine, vânătorii, administratorii fondurilor de vânătoare, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte. Responsabilitatea supravegherii pasive revine și autorităților competente pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de alimente de origine animală, a animalelor de companie susceptibile, a alimentelor din bagajele călătorilor
Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este oficial liberă de pesta porcină africană.	Pe tot teritoriul țării, la toate speciile domestice și sălbatice receptive. Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de boală și menținerea sau schimbare a statusului de sănătate a animalului.	După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali.
Examinare clinică	Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în cazul importului sau comerțului internațional, în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării, Se face în unități în care au fost introduse animale noi, la plecarea animalelor spre abator și la sosirea în abator	După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Examenul clinic cuprinde toate porcinele în caz de suspiciune. Medicii veterinari de liberă practică trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de suspiciune de PPA la STSA.
Supravegherea activă		
Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este oficial liberă de pesta porcină africană, dar implementează un program de supraveghere activă pentru pesta porcină clasică	1. Cazurile suspecte de animale domestice sau sălbatice care, în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigărilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator. Se va notifica imediat ANSA. 2. Toate probele provenite de la cazurile suspecte de pestă porcină clasică, testate negativ pentru această boală, vor fi testate obligatoriu și pentru pesta porcină africană	1. După caz, probele pot fi recoltate de medici veterinari de liberă practică sau oficiali. 2. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV. 3. Este obligatorie respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 782/ din 07.09.2010, „Privind prelevarea probelor oficiale de la animale vii și din produsele de origine animală”, Ordinul ANSA nr.. 121/2019.

<p>În cazul în care, Republica Moldova se va afla în situația unui risc epidemiologic în relație cu țări sau zone vecine.</p>	<p>La dispoziția ANSA vor fi implementate inspecții clinice și testări regulate, cu o frecvență sporită, asupra grupurilor de animale de mare risc. Zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului național de experți, la ANSA.</p>	<p>După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali vor efectua inspecții clinice. Testările se realizează în cadrul IP CRDV.</p>
<p>Supraveghere serologică</p>	<p>Toate cazurile în care s-a dispus în mod întemeiat, prelevarea de probe de la animale bolnave sau moarte, ce prezintă semne clinice sau morfopatologice ce pot fi atribuite PPA și care, în urma investigațiilor epidemiologice și clinice nu exclude boala. La mistreți testarea se face pe probe de ser sau lichid toracoabdominal prelevate de la mistreți vânați și de la cei găsiți morți concomitent cu probele prelevate pentru pesta porcină clasică. Se efectuează supravegherea serologică (monitoring) pe probe de sânge din fiecare raion pentru detecția de anticorpi, conform programului.</p>	<p>În caz de suspiciune pe probe de sânge trimise la IP CRDV din subordinea ANSA. Probele vor fi expediate la laborator cât mai rapid de la momentul recoltării în condiții de refrigerare conform Hotărîrii Guvernului nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.2 „Norma sanitară veterinară privind stabilirea unor prevederi specifice de control al pestei porcine africane”, Ordinul ANSA nr. 121//2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor, Planului de contingență și Manualului operațional pentru intervenția în focarele de pestă porcină africană, aprobat prin Ordinul ANSA nr. 293 din 30.07. 2020”.</p>
<p>Supraveghere virusologică</p>	<p>Se face prin PCR pe probe de ser sau lichid toracoabdominal, organe, prelevate de la mistreți găsiți morți la care IFD a prezentat rezultat pozitiv sau dubios; Se face pe probe prelevate de la porcinele domestice cu suspiciune de pestă porcină clasică la care testele de laborator pentru pesta porcină clasică au fost negative.</p>	<p>Diagnosticul se realizează în cadrul laboratorului virusologie din IP CRDV.</p>
	<p>Măsurile de supraveghere se efectuează conform Hotărîrii Guvernului nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare”</p>	<p>Șefii subdiviziunilor Direcțiilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>Diagnosticul de laborator se confirmă astfel: Confirmarea unui focar primar de pestă porcină africană prin teste virusologice se face când se obțin 2 teste virusologice pozitive (PCR+IFD). Confirmarea unui focar secundar de pestă porcină africană prin teste virusologice se face când se obține 1 test virusologic pozitiv. Confirmarea unui focar de pestă porcină africană prin teste serologice se face când se obțin 2 teste serologice pozitive (ELISA+Testul de imunoperoxidaza, ELISA + Imunobloting) corelate cu datele epidemiologice și clinice.</p>		
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>Se interzice creșterea liberă a porcinelor domestice în vecinătatea fondurilor de vânătoare, precum și pe suprafața gropilor de gunoi și în raza acestora, în scopul evitării contactul cu populația de mistreți. Se interzice accesul porcilor domestici din exploatațiile nonprofesionale în suprafața efectivă a fondurilor de vânătoare.</p>		

1.5 PESTA PORCINĂ CLASICĂ		
<p>Supraveghere clinică și anatomopatologică a animalelor și controlul circulației acestora: Supravegherea pentru depistarea de antigen viral: Supravegherea serologica:</p>	<p>Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în cazul importului sau comerțului internațional, în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării. Se face în unități cu diferite forme de proprietate în care au fost introduse animale noi, la plecarea animalelor spre abator și la sosirea în abator. Probe de os stern de pe raza de activitate a fiecărei circumscripții, recoltate de la porcii morți sau sacrificați forțat, conform programului; Probe de os stern din fermele și complexe de porci; 100% probele recoltate de la mistreți morți sau vânați; Toate cazurile în care s-a diagnosticat salmoneloză la porcine; Probe de sînge, conform programului de pe raza de activitate a fiecărei circumscripții, la 3 săptămîni după vaccinare antipestoasă; Pentru stabilirea statusului imun a porcinelor importate pentru reproducție, în perioada de carantină după cel puțin 7 zile de la preluare și la 21-28 zile după vaccinare.</p>	<p>1. Examenle de laborator pentru supraveghere și diagnostic se efectuează la IP CRDV; 2. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, proprietarii individuali de porcine, vanătorii, administratorii fondurilor de vanătoare, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte. Responsabilitatea supravegherii pasive revine și autorităților competente pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de alimente de origine animală, a animalelor de companie susceptibile, a alimentelor din bagajele călătorilor 3. Republica Moldova nu importă animale din țări care nu au statut de țară liberă de această boală recunoscute oficial de OIE, animalele receptive la virusul acestei boli, produse de origine animală provenite de la acestea, prelucrate și decontaminate prin procedee care să asigure distrugerea virusului.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		

<p>1.6 PESTA AVIARĂ (INFLUENȚA AVIARĂ sau GRIPA AVIARĂ)</p>		
<p>1. Examen clinic și anatomopatologic la toate păsările de fermă în raioanele cu risc major de contaminare transfrontalieră, precum și în unități care fac carantină pentru păsări importate.</p> <p>2. Supravegherea păsărilor migratoare (în special a celor de apă) prin recoltarea de cadavre sau probe de fecale, tamponare cloacale și traheale, recoltate de la păsări moarte sau păsări vinate, 20 probe pe trimestru. Recoltarea se face de către IP CRDV sau LVR pentru efectuarea testului de izolare a virusului IA.</p> <p>3. Supraveghere serologică a 0,5% din păsările din zona I-a de risc și a 2% din fermele care efectuează export de păsări vii sau produse provenite de la acestea.</p>	<p>1. Izolarea virusului se execută la IP CRDV, iar identificarea și determinarea patogenității se efectuează la Laboratorul Internațional de Referință;</p>	<p>Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și îngrijitorii implicați zilnic în relația cu păsările, proprietarii individuali de păsări, vanătorii, administratorii fondurilor de vanătoare, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte.</p> <p>Responsabilitatea supravegherii pasive revine și autorităților competente pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de alimente de origine animală, a animalelor de companie susceptibile, a alimentelor din bagajele călătorilor</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>Supravegherea se face în conformitate cu ”Programul de supraveghere al influenței aviare la păsări domestice și sălbatice în republica moldova”.</p>		

1.7 ENCEFALOPATIA SPONGIFORMĂ BOVINĂ		
<p>Se efectuează monitoringul prin ELISA pe parcursul anului.</p>	<p>Examenenele se efectuează pe probe de creier la IP CRDV, conform HG nr. 404 din 06.04.2016 „Pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind stabilirea măsurilor de control și combatere a anumitor forme de encefalopatie spongiformă la animale”</p> <p>Programul anual de monitorizare se referă la următoarele grupe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bovinele cu vârsta de peste 24 de luni care sânt trimise spre abatorizare de urgență sau care prezintă semne de boală la inspecțiile ante-mortem; - bovinele cu vârsta de peste 30 de luni care sânt abatorizate în condiții normale pentru consumul uman; - bovinele cu vârsta de peste 24 de luni care nu sânt abatorizate pentru consumul uman și care au murit sau au fost omorâte în exploatație, în timpul transportului sau într-un abator (animale moarte); - bovinele cu rezultat negativ la suspiciune de rabie. 	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
1.8 SCRAPIA		
<p>1. Supravegherea clinică și histologică a ovinelor din import (în vârsta de peste 24 de luni) moarte sau sacrificate în perioada de carantină.</p> <p>2.Examene histologice pe probe de creier provenite de la animale din import sau indigene în vârsta de peste 24 de luni cu semne clinice nervoase la care diagnosticul pentru rabie; listerioza și cenuroza a fost negativ.</p> <p>3. Se efectuează monitoringul prin ELISA pe parcursul anului.</p>	<p>Examenenele se efectuează pe probe de creier la IP CRDV, conform HG Nr. 1081 din 22.09.2008 „Pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind stabilirea regulilor de control și supraveghere a unor encefalopatii spongiforme transmisibile”</p>	

Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.

<p>1.9 BOALA LIMBII ALBASTRE la OVINE (BLUETONGUE)</p>		
<p>Supravegherea pasivă</p>		
<p>Supravegherea este obligatorie și se realizează prin:</p> <p>1. Observarea stării de sănătate a rumegătoarelor (bovine, ovine și caprine) efectuată de către proprietarii sau reprezentanți ai acestora și raportarea oricărui semn clinic medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și/sau oficiali din cadrul STSA, semne ce pot fi atribuite infecției cu virusul bluetongue.</p> <p>2. Supravegherea vectorilor de transmitere a bolii (musca din familia Culicoides), identificarea genului și speciei care pot constitui vectori prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capturarea cu capcane luminoase mobile, cel puțin 2 capturi pe sezonul de activitate al insectelor (mai - octombrie) și capturare săptămînală cu capcane luminoase fixe în localități sau unități țintă, tot timpul anului. 	<p>1. Examenle serologice de laborator se efectuează la IP CRDV care va deține permanent în stoc reagenții necesari.</p> <p>3. Republica Moldova este indemnă la Boala limbii albastre la ovine, nu a practicat niciodată vaccinarea animalelor contra acestei boli și nici nu a produs vaccin pentru imunoprofilaxie.</p> <p>4. Raportarea, în urma supravegherii pasive, a animalelor receptive cu semne clinice ce pot fi atribuite infecției cu virusul bluetongue, este urmată de prelevarea de probe pentru clarificarea statusului acestora (ser sanguin și sînge pe EDTA de la animalele în viață, organe - splină, limfoganglioni, os lung nedeschis, pulmon, arteră pulmonară, sînge din cord de la cadavre).</p> <p>5. În localitatea unde a apărut suspiciunea infecției cu virusul bluetongue, se va efectua un screening serologic al populației de rumegătoare receptive (bovine, ovine și caprine) în scopul depistării infecției la o prevalență de 5% cu confidență de 95%.</p> <p>6. Moldova nu importă animale vii receptive la boala limbii albastre și nici produse de origine animală provenite de la acestea, din țări care nu au statut de țară liberă de acesta boală recunoscut oficial de OIE.</p> <p>7. Examenle serologice se efectuează pe aceleași probe recoltate pentru detecția febrei aftoase.</p> <p>Măsurile de supraveghere a bolii limbii albastre se efectuează conform HG Nr. 1007 din 29.08.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare”</p> <p>Inspecția rumegătoarelor receptive din specii domestice și</p>	<p>Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, proprietarii individuali de animale, vânătorii, administratorii fondurilor de vânătoare, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte.</p> <p>Responsabilitatea supravegherii pasive revine și autorităților competente pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de alimente de origine animală, a animalelor de companie susceptibile, a alimentelor din bagajele călătorilor</p>

	<p>sălbatică existente pe teritoriul R.M astfel:</p> <p>a) toate rumegătoarele care sunt importate în R.M</p> <p>b) rumegătoarele autohtone sacrificate în abatoare autorizate,</p> <p>c) rumegătoarele care tranzitează R.M.</p> <p>d) rumegătoarele sălbatică cu ocazia recoltării de trofee, selecție și alte acțiuni ce sunt prevăzute în Legea regnului animal nr. 439 din 27.04.1995, cu modificările și completările ulterioare.</p>	
Supravegherea activă		
<p>1. Supravegherea serologică:</p> <p>- în zona I-a de risc, 2% din ovine și bovine situate în localitățile „țintă”, dar nu mai puțin de 100 probe.</p> <p>- 60 probe/raion din restul teritoriului din zona II-a de risc.</p> <p>În caz de necesitate se aplică măsurile indicate în Programul de combatere.</p>		<p>Probele de ser, sînge și organele recoltate în cadrul programului de supraveghere se transportă la laborator în cel mai scurt timp de la prelevare. Din momentul prelevării și pînă la recepția probelor în laborator, acestea se mențin la temperatura de refrigerare (+4⁰ - +8⁰ C).</p> <p>Testele serologice și virusologice se efectuează la IP CRDV</p> <p>Probele pentru confirmarea serotipului viral se trimit de IP CRDV cu aprobarea ANSA, la Laboratorul de Referință al Uniunii Europene pentru bluetongue.</p> <p>4. Examenele de identificare a genului și speciei vectorilor culicoizi se efectuează la IP CRDV</p> <p>Probele pentru confirmarea serotipului viral se trimit de IP CRDV cu aprobarea ANSA, la Laboratorul de Referință al Uniunii Europene corespondent.</p>
<p>2. Supravegherea virusologică</p> <p>- Supravegherea prin examene serologice, de detecție a genomului viral și de izolare a virusului pe probe prelevate de la animale la care datele epidemiologice, alături de informații obținute prin investigații serologice și/sau clinice ori anatomopatologice, conduc către suspiciunea bluetongue ori a riscului de bluetongue.</p> <p>- Supravegherea virusologică a rumegătoarelor sălbatică moarte, vîinate în condiții normale (dar care la inspecția externă prezintă aspecte lezionale ce ar putea fi atribuite bluetongue - edeme faciale, jetaj, salivație abudentă,</p>		

<p>hiperemie facială, în pliul axilar, pliul iei, uger, bureletul coronarian) ori vînată datorită faptului că prezintă simptome ce ar putea fi atribuite bluetongue.</p>		
<p>Supravegherea etomologică</p> <p>Are ca obiectiv identificarea genului și speciilor vectorilor bolii bluetongue, în vederea stabilirii și confirmării perioadei libere de vectori:</p>	<p>Capturi săptămînale cu capcane fixe cu lumină ultravioletă, plasate în fiecare raion, în ultima lună estimată a perioadei libere de vectori (aprilie) și prima lună estimată care precede debutul perioadei libere de vectori (noiembrie);</p> <ul style="list-style-type: none"> - capturi lunare cu capcane fixe cu lumină ultravioletă, plasate în fiecare raion, în perioada liberă de vectori (decembrie – martie); - în fiecare raion se va stabili o singură localitate țintă în care va fi plasată capcana fixă; <p>În situații deosebite (aparitia bluetongue în țările vecine, extinderea zonelor de restricție din țările vecine pe teritoriul R.M., depistarea unor specii noi de vectori competenți, alte situații de risc major pentru bluetongue), se va recurge la capturarea sistematică de vectori cu capcane mobile, conform unui grafic stabilit ad hoc.</p> <p>3. Pentru fiecare punct de colectare a vectorilor se vor înregistra coordonatele de latitudine, longitudine și altitudine cu mijloace GPS.</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.10. BOALA DE NEWCASTLE (PSEUDOPESTA AVIARĂ)</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Pe tot teritoriul țării, la toate păsările domestice sau sălbatice susceptibile de îmbolnăvire.</p>	<p>Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și îngrijitorii implicați zilnic în relația cu animalele, proprietarii individuali de păsări, vanătorii, administratorii fondurilor de vanătoare, a parcurilor și rezervațiilor naturale, grădinilor zoologice, targurilor și piețelor de animale vii, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau</p>

		Responsabilitatea supravegherii pasive revine și autorităților competente pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de păsări și ouă sau a păsărilor ca animale de companie.
Supravegherea activă: Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova aplică o politică de vaccinare obligatorie.	1. Cazurile suspecte la păsări domestice sau sălbatice care, prezintă simptomatologia sau leziunile specifice bolii și în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigațiilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator.	
Supravegherea serologică	Are valoare limitată în cazul aplicării programelor de vaccinare contra bolii.	
Testarea imunității postvaccinale: Supravegherea serologică prin RIHA, la 14 - 21 zile după vaccinarea a IIa, din toamnă, la galinaceele din exploatațile nonprofesionale/gospodăriile populației situate pe o rază de cel mult 3 km în jurul exploatațiilor comerciale cu păsări. Se vor preleva cel mult 30 probe/localitate (sat), din minimum 5 gospodării ale populației.	1. Notele de însoțire a probelor de sange recoltate în scopul testării imunității postvaccinale, trebuie să menționeze: a) categoria de vîrstă a păsărilor; b) vaccinul utilizat; c) data vaccinării; d) data prelevării probelor; e) sistemul de creștere; Probele trebuie să fie individualizate cît mai explicit.	Prelevarea probelor se face sub responsabilitatea medicului veterinar oficial. Supravegherea serologică - are valoare limitată în cazul aplicării programelor de vaccinare contra bolii de Newcastle. Investigații virusologice - în cazul suspiciunii de boală; - în cazul obținerii de titruri neuniforme de anticorpi și mai mari de 1/512 la examenul serologic la păsările vaccinate; -supravegherea virusologică a porumbeilor aflați în evidența
În exploatațiile comerciale înregistrate/autorizate, verificarea imunității postvaccinale se realizează în cadrul programelor de autocontrol.	a) In exploatațiile de reproducție și selecție, precum și în cele de găini ouă consum, după vaccinarea a 2-a și a 4-a, la fiecare serie; b) In exploatațiile de pui de carne, după vîrsta de 28 de zile, la fiecare serie	

<p>Supravegherea virusologică Pentru confirmarea diagnosticului.</p>	<p>a) pentru monitorizarea populațiilor cu risc; b) confirmarea suspiciunilor clinice; c) în urma rezultatelor serologice pozitive în cazul populațiilor nevaccinate sau păsări santinelă; d) testarea mortalității zilnice "normale" în exploatațile legate epidemiologic de un focar.</p>	
<p>Păsările santinelă în exploatațile înregistrate/autorizate.</p>	<p>Programul de supraveghere cu păsări santinelă este stabilit la cererea fermierului ca parte a programului de autocontrol. DRSA/DMSA și fermierul vor stabili de comun acord locul unde vor fi plasate păsările santinelă în cadrul fiecărui lot supus supravegherii. Păsările santinelă vor fi identificate (inel). Vor fi precizate de comun acord, numărul de păsări santinelă, frecvența controalelor și a testelor. Păsările santinelă trebuie să fie în contact strâns cu efectivul aflat sub supraveghere și trebuie să fie ținute sub observație permanentă pentru a identifica orice evidențiere clinică a ND sau a altei boli. În cazul în care nu se evidențiază semne clinice la păsările santinelă, acestea vor fi totuși testate serologic și virusologic, randomizat, după un program stabilit de medicul oficial. Apariția cazurilor clinice sau a testelor pozitive serologic sau virusologic în cazul păsărilor santinelă denotă circulația virusului în exploatație dar în cazul în care păsările țintă vaccinate rămân sănătoase, având asigurată protecția imunologică, nu se declară focar. Notificarea diagnosticului va avea în acest caz, precizările necesare. Se va dispune o anchetă epidemiologică care va identifica sursa virusului și se vor aplica măsuri corespunzătoare de protecție</p>	<p>Probele se recoltează sub responsabilitatea medicului veterinar oficial, iar testele vor fi suportate de la bugetul de stat. În situația în care, deținătorul stabilește ca măsură de autocontrol programul se supraveghere cu păsări santinelă, nu mai are obligația de a realiza autocontrolul prin verificarea imunității postvaccinale.</p>
	<p>Măsurile de supraveghere a bolii Newcastle se efectuează conform Hotărârii Guvernului nr. 1085 din 14.12.2017 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de combatere a bolii de Newcastle supravegherea și combaterea bolii de Newcastle”</p>	<p>Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>

<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.11. BOALA VEZICULOASĂ A PORCULUI</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Boala veziculoasă a porcului este o boală notificabilă pe teritoriul Republicii Moldova. Supravegherea pasivă este esențială, asupra efectivelor porcine provenite din import, incluzând controalele documentare, de identitate și fizice a fiecărui lot importat.</p>	<p>După caz, medicii veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și îngrijitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>
<p>Examinarea clinică:</p>	<p>Perioada de incubație este stabilită conform recomandărilor OMSA la 21 de zile. Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în cazul importului sau comerțului, în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării.</p>	
<p>Supravagherea activă</p>		
<p>In perioada de incubație, animalele domestice și sălbatice nou introduse pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Cazurile suspecte de animale domestice sau sălbatice care, în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigațiilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator. Examinări anatomoclinice și necropsice în cazul animalelor moarte sau sacrificate de urgență.</p>	<p>După caz, probele pot fi recoltate de medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.</p>
<p>În caz de suspiciune sau apariție a bolii</p>	<p>Se aplică măsurile de supraveghere, profilaxie și control prevăzute de OMSA. La dispoziția ANSA vor fi implementate inspecții clinice și testări serologice regulate, cu o frecvență sporită, asupra grupurilor de animale de mare risc. Zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului național de experți, la ANSA.</p>	

Supravegherea serologică	Reagenții necesari examenelor serologice prin metode necontaminante ELISA cu antigene recombinante, sunt procurați o dată cu animalele importate din țări de pe continente contaminate; această obligație revine importatorului de animale.	
Supravegherea virusologică	Pentru examene virusologice de diagnostic, probele se trimit de către IP CRDV, cu aprobarea ANSA, la laboratoare de referință internaționale.	
	Măsurile de supraveghere a bolii veziculoase a porcului se efectuează conform HG nr. 1374 din 20.12.2016 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor generale de combatere a unor boli la animale și măsurilor specifice referitoare la boala veziculoasă a porcului	Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		
Este interzis importul de animale vii și produse ale acestora provenite din țări unde evoluează boala.		
1.12. STOMATITA VEZICULOASĂ		
Supravegherea pasivă:	Stomatita veziculoasă este o boală notificabilă pe teritoriul Republicii Moldova. Supravegherea pasivă este esențială, mai ales asupra animalelor domestice sal sălbatice din speciile receptive provenite din import, incluzand controalele documentare, de identitate și fizice a fiecărui lot importat.	După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire.
Examinarea clinică:	Perioada de incubație este stabilită conform recomandărilor OMSA la 21 de zile. Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sal la destinație în cazul importului sal în perioada de carantină sau de asteptare/interzicere a mișcării.	Statele europene nu efectuează supraveghere serologică în cazul SV în perioade de liniște epidemiologică. Nu există prevederi în legislația europeană și OMSA privind țintele de testare în cazul stomatitei veziculoase.

Supravagherea activă		Nu există prevederi în legislația europeană și OMSA privind țintele de testare în cazul SV.
În perioada de incubație, animalele domestice și sălbatice nou introduse pe teritoriul Republicii Moldova.	Cazurile suspecte de animale domestice sau sălbatice care, în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigațiilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator. Examinări anatomoclinice și necropsice în cazul animalelor moarte sau sacrificate de urgență.	După caz, probele pot fi recoltate de medici veterinari de liberă practică sal oficiali. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.
In caz de suspiciune sau apariție a bolii	Se aplică măsurile de supraveghere, profilaxie și control prevăzute de OMSA. La dispoziția ANSA vor fi implementate inspecții clinice și testări serologice regulate, cu o frecvență sporită, asupra grupurilor de animale de mare risc. Zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului național de experți, la ANSA.	
Supravegherea serologică	Reagenții necesari examenelor serologice prin metode necontaminante ELISA cu antigene recombinante, sunt procurați o dată cu animalele importate din țări de pe continente contaminate; această obligație revine importatorului de animale, întrucât de la laboratoarele de referință din Europa, nu se pot procura acești reagenți.	
Supravegherea virusologică	Pentru examene virusologice de diagnostic, probele se trimit de către IP CRDV, cu aprobarea ANSA, la laboratoare de referință internaționale.	
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		
1.13. AVORTUL SALMONELIC AL IEPELOR		

Supravegherea pasivă		După caz, medici veterinari de liberă practică sal oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de
Supravegherea activă Supraveghere bacteriologică a cazurilor de avort al iepelor.		1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit; 2. Examenele se efectuează la IP CRDV; 3. IP CRDV au obligația de a studia toate tulpinile Salmonella izolate, în vederea tipizării, serologice, fagice, genotipizare și a monitorizării antibiotico-rezistenței.
1.14. PESTA BOVINĂ (RINDERPEST)	Prin Rezoluția nr. 18/2011, adoptată la a 79-a Sesiune Mondială a OIE, ce a avut loc la Paris în perioada 22 – 27 mai 2011, se recunoaște oficial că Pesta bovină (Rinderpest), nu mai evoluează în nici o țară sau teritoriu din lume.Prin urmare, nu se testează	
1.15. PESTA RUMEGĂTOARELOR MICI		
Supravegherea pasivă Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este liberă de boală, fără aplicarea unui program de vaccinare.	Pesta micilor rumegătoare este o boală notificabilă pe teritoriul Republica Moldova. Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de boală și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului. Supravegherea pasivă este esențială, mai ales asupra micilor rumegătoare domestice sau sălbatice din speciile receptive provenite din import, incluzand controalele documentare de identitate și fizice a fiecărui lot importat.	După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.
Examinarea clinică	Perioada de incubație este stabilită conform recomandărilor OMSA la 21 de zile. Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sal la destinație in perioada de carantină sal de așteptare/interzicere a mișcării. Examine anatomomorfologice, clinice și necropsice a animalelor susceptibile moarte sau tăiate în perioada de carantină.	Republica Moldova nu importă animale vii din speciile receptive la pesta micilor rumegătoare și nici produse de origine animală provenite de la acestea, din țări care nu au statut de țară liberă de pestă bovină, recunoscut oficial de OMSA. La animalele vii din speciile receptive nou introduse prin comerțul internațional, se respectă prevederile OMSA.

Supravegherea activă Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este oficial liberă de boală, fără aplicarea unui program de vaccinare.	Cazurile suspecte de animale domestice sal sălbatice care, în mod intemeiat, nu pot fi rezolvate pe calea investigațiilor epidemiologice și clinice în cadrul supravegherii pasive, se vor analiza imediat prin prelevarea de probe și transmiterea acestora la laborator. Suspiciunea se va notifica imediat ANSA.	După caz, probele pot fi recoltate de medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.
In cazul în care, Republica Moldova se va afla în situația unui risc epidemiologic.	La dispoziția ANSA vor fi implementate inspecții clinice și testări serologice regulate, cu o frecvență sporită, asupra grupurilor de animale de mare risc. Zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului național de experți, la ANSA.	
Supraveghere serologică	Toate cazurile în care s-a dispus în mod intemeiat, prelevarea de probe de la animale bolnave, ce prezintă semne clinice ce pot fi atribuite bolii și care, în urma investigațiilor epidemiologice și clinice nu exclude boala.	În caz de suspiciune pe probe de sange trimise la IP CRDV.
Supraveghere virusologică		Pentru examene virusologice de diagnostic, probele se trimit de IP CRDV, cu aprobarea ANSA, la laboratoare de referință internaționale.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		
1.16. PLEUROPNEUMONIA CONTAGIOASĂ BOVINĂ		
1. Supravegherea pasivă , aplicabilă în contextul în care R M este liberă de boală, fără aplicarea unui program de vaccinare.	Raport trimestrial lunar la ANSA de către DRSA/DMSA în condiții de liniște epidemiologică; Examine anatomoclinice și necropsice a animalelor susceptibile moarte sau tăiate în perioada de așteptare.	
2. Animalele suspicionate pentru această boală sunt investigate prin metode de laborator: serologice și microbiologice .	Animalele cu reacții serologice neconcludente sal pozitive se identifică, se examinează clinic și sunt recontrolate serologic. De la animalele la care se reconfirmă un rezultat serologic pozitiv și care prezintă simptome suspecte de pleuropneumonie se prelevează probe, mucus nazal și lichid pleural recoltat prin puncție aseptică, pentru examen bacteriologic, care se efectuează pentru confirmare la I.P. CRDV.	

<p>3. Clinică, în zonele de protecție și de supraveghere în cazul suspiciunii de boală, conform legislației în vigoare</p>	<p>În caz de suspiciune sau apariție a bolii, se aplică măsurile de diagnostic, supraveghere, profilaxie și combatere conform cerințelor OMSA.</p>	
<p>4. În abatoare: Inspecția de abator trebuie să se realizeze prin proceduri adecvate în scopul decelării leziunilor pulmonare specifice.</p>	<p>De la toate animalele cu leziuni suspecte de pleuropneumonie contagioasă se prelevează probe de lichid pleural și țesut pulmonar, reprezentative pentru examene bacteriologice, histopatologice, în vederea precizării diagnosticului de pleuropneumonie contagioasă</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.17. VARIOLA OVINĂ ȘI CAPRINĂ</p>		
<p>1. Supravegherea pasivă:</p>	<p>Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este liberă de boală, fără aplicarea unui program de vaccinare</p>	
<p>2. Clinică:</p>	<p>În zonele de protecție și de supraveghere în cazul suspiciunii de boală.</p>	
<p>3. Morfopatologică și virusologică: În caz de suspiciune a bolii.</p>	<p>Efectuarea de examene morfopatologice necropsice, metoda HEA, pentru punerea în evidență a incluziunilor specifice pe probe de material biopsic, piele cu leziuni fixat în formol.</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		

1.18. PESTA AFRICANĂ A CALULUI	Conform normei sanitar-veterinare referitor la pesta cabalină africană aprobată prin HG nr. 771 din 16.10.2012	
1. Supravegherea pasivă: Aplicabilă în contextul în care Republica Moldova este liberă de boală, fără aplicarea unui program de vaccinare		
2. Serologică și virusologica în caz de suspiciune; 3. Se testează toate animalele din import	1. Probele pentru examene serologice de supraveghere se trimit la I.P.CRDV, iar pentru examene virusologice de diagnostic se trimit de I.P.CRDV cu aprobarea ANSA la laboratoare de referință.	
4. Clinică prin inspecție în zonele de protecție și de supraveghere în cazul suspiciunii de boală, conform legislației în vigoare.	1. Realizarea supravegherii clinice în zonele de protecție și de supraveghere în cazul suspiciunii de apariție a bolii, se aplică conform cerințelor OMSA.	
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		
1.19. BOALA AUJESZKY		
Inspecția planificată pentru efectivele de porcine libere de infecție: în unitățile desemnate a efectua carantină pentru animalele nou introduse.		
In caz de suspiciune de boală se efectuează examene morfopatologice, virusologice, și după caz, identificarea genomului viral prin PCR la I.P.CRDV.	Probele de creier de la rumeătoarele cu simptomatologie de boală Aujeszky, se vor examina concomitent și pentru encefalopatii spongiforme transmisibile.	Probele de creier de la rumeătoarele cu simptome de boală Aujeszky, se vor examina concomitent pentru boala lui Aujeszky (met. HEA, met. Mann) și pentru encefalopatii spongiforme transmisibile (metoda HE, test rapid) la I.P.CRDV.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		

1.20. PARATUBERCULOZA		
I. La taurine		
A. În exploatații indemne:		
<p>1. Supravegherea bovinelor în vârstă de peste 24 luni prin examen serologic prin RFC și/sau ELISA, cu faza de absorbție, astfel:</p> <p>a) 5% din vacile, bivolițele, junincile și vițelele din exploatațiile pentru reproducție și producție de lapte, odată pe an pe aceleași probe recoltate pentru paratuberculoză;</p> <p>b) toate bovinele cu reacții pozitive la tuberculina de tip aviar, la 14 - 21 zile de la TCS, se controlează prin examen serologic și bacterioscopic pe probe de fecale;</p> <p>c) toate animalele cu manifestări clinice ce conduc la suspiciunea de paratuberculoză se controlează prin test alergic TCS cu PPD bovin și PPD aviar și PPD - J, serologic, morfopatologic și bacterioscopic pe probe de fecale sau, în cazul animalelor moarte sau tăiate, pe probe de organe.</p>	<p>1. Testările serologice se efectuează pe probele recoltate pentru paratuberculoză.</p> <p>2. Pentru precizarea diagnosticului de paratuberculoză, se fac sacrificări în scop de diagnostic fiind selectate animalele, cu semne clinice suspecte de paratuberculoză, serologic, bacterioscopic și/sau alergice pozitive, de la care se prelevează porțiuni de ileon terminal 25 - 30 cm pornind de la valvula ileo-cecală, alte segmente de intestin cu leziuni și limfocentrii mezenterici aferenți, care se examinează morfopatologic, necropsic, metoda Ziehl - Neelsen și bacteriologic.</p> <p>3. Confirmarea bolii se realizează prin examene bacteriologice și morfopatologice, necropsic, metoda HEA, metoda Ziehl -Neelsen modificată pe secțiuni de țesuturi.</p> <p>Confirmare: ex. bacteriologic si bacterioscopic pozitiv.</p>	<p>Diagnosticul se realizeaza în cadrul IP CRDV.</p>
B. In exploatații suspecte de contaminare cu paratuberculoză.		
<p>1. Sunt considerate suspecte de paratuberculoză, acele exploatații în care au fost depistate animale cu semne clinice, pozitive serologic și/sau alergic.</p>	<p>Toate animalele care au fost diagnosticate ca bolnave cu paratuberculoză se elimină din efectiv, iar în cazul taurilor, materialul seminal recoltat de la aceștia nu se va comercializa decât după examenul de laborator cu rezultat negativ pentru paratuberculoză.</p>	

<p>2. Animalele în vârstă de peste 12 luni din aceste efective, se supun de două ori pe an la examene serologice RFC/ELISA pe seruri absorbite și alergic TCS cu PPD - bovin, paratuberculină PPD și/sau IPD aviar.</p>	<p>1. La animalele pozitive serologic și/sau alergic se execută, obligatoriu examen bacterioscopic pe raclat de mucoasă rectală, iar la animalele abatorizate, examen morfopatologic și bacterioscopic pe probe de organe.</p> <p>2. Declarația oficială a paratuberculozei, când la unul sau la mai multe animale tăiate, dintr-o exploatație, diagnosticul a fost confirmat post - mortem prin examen morfopatologic,</p>	
<p>C. În exploatații contaminate</p>	<p>Animalele pozitive bacterioscopic, serologic și/sau alergic se elimină din efectiv, prin abatorizare, în conformitate cu programul de asanare elaborat. De la animalele tăiate se prelevează probe individuale pentru examene complexe de laborator.</p>	
<p>II. La ovine și caprine domestice</p>		
<p>A. În exploatații indemne, cu antecedente sau suspecte de boală.</p>		
<p>1. Supravegherea prin examene serologice prin ELISA cu faza de absorbție, a ovinelor și caprinelor în vârstă de peste 12 luni:</p> <p>a) berbecii și țapii de reproducție de două ori pe an;</p> <p>b) 5% din oile și caprele de reproducție din exploatații comerciale autorizate sanitar - veterinar, o dată pe an;</p>		<p>Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.</p>
<p>1. Sunt considerate suspecte de paratuberculoză, acele exploatații în care au fost depistate animale cu semne clinice, pozitive serologic și/sau alergic.</p>	<p>Toate animalele care au fost diagnosticate ca bolnave cu paratuberculoză se elimină din efectiv, iar în cazul taurilor, materialul seminal recoltat de la aceștia nu se va comercializa decât după examenul de laborator cu rezultat negativ pentru paratuberculoză.</p>	

<p>2. Animalele în vârstă de peste 12 luni din aceste efective, se supun de două ori pe an la examene serologice RFC/ELISA pe seruri absorbite și alergic TCS cu PPD - bovin, paratuberculină PPD și/sau IPD aviar.</p>	<p>1. La animalele pozitive serologic și/sau alergic se execută, obligatoriu examen bacterioscopic pe raclat de mucoasă rectală, iar la animalele abatorizate, examen morfopatologic și bacterioscopic pe probe de organe.</p> <p>2. Declarația oficială a paratuberculozei, când la unul sau la mai multe animale tăiate, dintr-o exploatație, diagnosticul a fost confirmat post - mortem prin examen morfopatologic, bacteriologic prin metoda ZN.</p>	
<p>3. Pentru animalele nou introduse prin import din țări terțe, se testează un procent din animalele importate.</p>	<p>1. Animalele cu semne clinice, suspecte și/sau pozitive serologic se controlează prin examen bacterioscopic pe probe de fecale și prin examen morfopatologic, necropsic, metoda HEA, metoda Ziehl - Neelsen modificată și bacterioscopic pe probe de organe, dacă acestea au murit sau au fost tăiate.</p> <p>Declarația bolii se face când examenele pozitive au fost confirmate prin buletin de analiză (pozitiv morfopatologic și bacteriologic - pe fecale sau organe).</p>	
<p>B. În exploatații contaminate</p>	<p>Animalele pozitive bacterioscopic, serologic și/sau alergic se elimină din efectiv, prin abatorizare, în conformitate cu programul de asanare elaborat. De la animalele tăiate se prelevează probe individuale pentru examene complexe de laborator.</p> <p>Atunci când, în turmele contaminate, procentul de infecție depășește 10 % din animalele controlate, în efectivul respectiv se aplică măsurile prevăzute în programul de asanare prin depopulare totală sau prin extracție.</p>	
<p>La animalele moarte sal tăiate se efectuează examen necropsic, bacterioscopic și histopatologic.</p>	<p>Se efectuează examene morfopatologice necropsice, metoda HEA, metoda Ziehl -Neelsen modificată și bacterioscopice.</p>	

<p>III. La rumegătoarele sălbatice în captivitate și semicaptivitate din rezervații naturale, parcuri, grădini zoologice. Supraveghere prin examene morfopatologice, bacteriologice și histologice a tuturor animalelor moarte sau tăiate în captivitate, precum și a celor vâdate sau moarte în rezervații naturale.</p>	<p>1. Se efectuează examene morfopatologice, necropsice, metoda HEA, metoda Ziehl -Neelsen modificată și bacterioscopice. 2. Arealul în care au fost depistate animale cu paratuberculoză se supune acțiunilor de vânatoare intensivă sal prin depopulare totală în cazul animalelor crescute în captivitate.</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.21. BRUCELOZA LA BOVINE</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Bruceloza bovină este o boală notificabilă pe teritoriul Republicii Moldova. Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de boală și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului. Supravegherea pasivă este esențială, mai ales asupra animalelor domestice sau sălbatice din speciile receptive, inclusiv a celor provenite din import, incluzând controale documentare de identitate și fizice a fiecărui lot importat.</p>	<p>După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>
<p>Examinarea clinică:</p>	<p>Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării.</p>	
<p>Supravegherea activă:</p>		
<p>A. În exploatații non profesionale, pentru stabilirea sau menținerea statusului cirezei ca liber de boală:</p>		
<p>Supravegherea serologică la bovine se realizează prin reacție seroaglutinare rapidă (RSAR) cu antigen colorat cu Roz Bengal la toate taurinele și în vârstă de peste 12 luni, o dată pe an; În caz de suspiciune, prelevările de probe se efectuează în prezența medicului veterinar oficial.</p>	<p>Cazurile pozitive, suspecte și neconcludente se examinează și prin RFC, iar apoi se trimit la I.P.CRDV pentru confirmare.</p>	<p>Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică.</p>

De la toate animalele care au avortat se trimit la laborator avortoni, placentă, lichide fetale și probe de ser sanguin la 14 - 21 zile după avort.		Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică.
B. În exploatații comerciale cu producție de lapte autorizate, pentru stabilirea sau menținerea statusului turmei ca liber de boală		
Supravegherea serologică la bovine se realizează prin reacție seroaglutinare rapidă cu antigen colorat cu Roz Bengal în vârstă de peste 12 luni, o dată pe an.		
De la toate animalele care au avortat se trimit la laborator avortoni, placentă, lichide fetale, precum și probe de ser sanguin la 14 - 21 zile după avort.		Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică.
C. În exploatații comerciale cu producție de lapte autorizate, suspecte de contaminare	În cazul în care rezultatul de laborator este pozitiv la testul pe lapte, se testează serologic prin reacție seroaglutinare rapidă cu antigen colorat cu Roz Bengal toate animalele în vârstă de peste 12 luni, pe probe de sânge recoltate individual. Probele pozitive cu Roz Bengal se confirmă prin RFC.	Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică sub responsabilitatea medicului veterinar oficial.
D. În exploatații contaminate	În cazul în care o exploatare a fost diagnosticată pozitiv, animalele diagnosticate negativ nu vor ieși din exploatare timp de minimum 42 zile de la eliminarea celor pozitive cu excepția celor destinate sacrificării. Exploatarea își recapătă statutul conform prevederilor Normei sanitare - veterinare privind stabilirea planului de măsuri de supraveghere a brucelozei și tuberculozei la bovine aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1007 din 29 august 2008.	Medici veterinari de liberă practică și medici veterinari oficiali.

<p>E. Pentru animalele provenite din import se testează 100% din efectiv dar nu mai târziu de 7 zile de la efectuarea operațiunii de import;</p>	<p>Pentru animalele destinate exportului se testează 100% din animale în ultimele 30 de zile care preced plecarea din centrul de colectare/carantină;</p>	<p>1. Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică sub responsabilitatea medicului veterinar oficial. 2. Costul testărilor de diagnostic efectuate din centrul de colectare și/sau exploatarea de origine în vederea certificării mișcărilor de animale, este suportat de către deținătorii de animale. 3. Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV;</p>
<p>F. Supraveghere bacteriologică și serologică obligatorie a speciilor susceptibile din fondul cinegetic la toate animalele vânată</p>		
	<p>Măsurile de supraveghere a brucelezei bovine se efectuează conform HG Nr. 1007 din 29.08.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare”</p>	<p>Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>1.22. BRUCELOZA LA OVINE ȘI CAPRINE respectiv Infecția cu Brucella melitensis</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de bruceleză și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului.</p>	<p>După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>
<p>Examinarea clinică:</p>	<p>Cazurile suspecte se investighează imediat. Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în cazul importului în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării.</p>	

<p>Supravegherea activă:</p> <p>1. Supraveghere serologică o dată pe an a ovinelor și caprinelor în vârstă de peste 6 luni astfel:</p> <p>a) 10% din efectivele de ovine existente în exploatațiile nonprofesionale din fiecare localitate;</p> <p>b) 100% din efectivele de caprine existente în exploatațiile nonprofesionale din fiecare localitate;</p> <p>c) 10% din efectivele de ovine existente în exploatațiile înregistrate/autorizate sanitare veterinare;</p> <p>d) 10% din efectivele de caprine existente în exploatațiile înregistrate/autorizate sanitare veterinare.</p> <p>e) 100% -din efectivele de ovine importate în perioada de carantină profilactică în R M - după cel puțin 7 zile de la preluare.</p> <p>f) 100% - din efectivele de ovine destinate exportului - cu cel mult 30 zile înainte de livrare.</p>	<p>Se utilizează testul de aglutinare rapidă pe lamă cu antigen colorat cu Roz Bengal.</p> <p>Probele pozitive se trimit pentru confirmare la I.P. CRDV atunci când există buletin de analiză eliberat de Laboratoarele de diagnostic Sănătate Animală Drochia și Cahul cu rezultat pozitiv (test RFC).</p> <p>Animalele cu rezultat pozitiv în RFC se elimină din efectiv, iar restul efectivului de animale din exploatație se supraveghează serologic trimestrial prin Roz Bengal iar probele pozitive se retestează prin RFC.</p>	<p>Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică sub responsabilitatea medicului veterinar oficial. Costul testărilor de diagnostic efectuate din centrul de colectare și/sau exploatația de origine în vederea certificării mișcărilor de animale, este suportat de către deținătorii de animale.</p> <p>Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.</p>
	<p>Măsurile de supraveghere a brucelozei la ovine și caprine se efectuează conform HG Nr. 1007 din 29.08.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare”</p>	<p> Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>1.23. BRUCELOZA LA OVINE, respectiv Infecția cu Brucella ovis</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Pe tot teritoriul țării. Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de bruceloză și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului.</p>	<p>După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire.</p>
<p>Examinarea clinică:</p>	<p>Cazurile suspecte se investighează imediat.</p> <p>Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a a mișcării.</p>	

<p>Supravegherea activă: Se supun supravegherii serologice:</p> <p>a) toți berbecii pentru reproducție, cu 2 săptămâni înainte și după perioada de montă, sau de însămânțări artificiale.</p> <p>b) berbecii cu manifestări de epididimită;</p> <p>c) oile la 7-14 zile după avort.</p> <p>d) berbecii pentru reproducție, proveniți din import se testează - 100%.</p> <p>e) 100% -din efectivele de ovine importate în perioada de carantină profilactică în Republica Moldova - după cel puțin 7 zile de la preluare.</p> <p>f) 100% - din efectivele de ovine destinate exportului - cu cel mult 30 zile înainte de livrare.</p>	<p>Se utilizează testul RFC (conform Manualului de diagnostic) OMSA.</p> <p>Animalele cu rezultate pozitive la testul serologic se castrază.</p> <p>De la berbecii sacrificați cu forme clinice de epididimită sau serologic pozitivi prin RFC, se trimit probe de testicul în vederea efectuării examenelor morfopatologice și una din metodele HEA, metoda Brown și Brenn, metoda Gridley și bacteriologice pentru izolarea și genotiparea Brucella ovis.</p>	<p>Probele sunt recoltate de medici veterinari de liberă practică sub responsabilitatea medicului veterinar oficial. Costul testărilor de diagnostic efectuate din centrul de colectare și/sau exploatarea de origine este suportat de către deținătorii de animale.</p> <p>Diagnosticul se realizează în cadrul IP CRDV.</p>
	<p>Măsurile de supraveghere a brucelozei la ovine (infecția cu Brucella ovis) se efectuează conform HG Nr. 1007 din 29.08.2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare”</p>	<p> Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>1.24. BRUCELOZA LA PORCINE</p>		
<p>Supravegherea pasivă:</p>	<p>Pe tot teritoriul țării.</p> <p>Are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz.</p>	<p>După caz, medici veterinari de liberă practică sau oficiali. Procedura de supraveghere cuprinde fermierii și muncitorii implicați zilnic de supravegherea și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului.</p> <p>În relația cu animalele, vânătorii, administratorii fondurilor de vanătoare, medicii veterinari de liberă practică ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire</p>
<p>Examinarea clinică:</p>	<p>Cazurile suspecte se investighează imediat.</p> <p>Cazurile suspecte, la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării.</p> <p>Se vor avea în vedere în mod deosebit, porcinele de reproducție, în mod deosebit la cele aflate în localități învecinate cu zona silvatică.</p>	

<p>Supravegherea activă: Supravegherea serologică: a) 100% -din efectivele de porcine importate în perioada de carantină profilactică în Republica Moldova - după cel puțin 7 zile de la preluare. b) 100% - din efectivele de porcine destinate exportului - cu cel mult 30 zile înainte de livrare. c)) 100% efectivul de reproducere. Supraveghere bacteriologică și serologică obligatorie a speciilor susceptibile, 1% din mistreți și iepuri cu leziuni din fondul cinegetic.</p>	<p>trimit la laborator după sacrificare testicole și eventual material seminal. 4. Boala se confirmă la IP CRDV prin examene serologice, bacteriologice, histopatologice și PCR, după caz. LNR izolează și genotipează tulpina. 5. In exploatațiile în care se confirmă infecția brucelică se aplică sistarea reproduției și Programul de asanare. 6. Pentru examene de laborator de la mistreți și iepuri se prelevează următoarele probe: aparat genital femel/mascul, splină, ficat, limfonoduri, pulmon, conținut abcese, sange, ș.a.</p>	
<p>În abator: a) animalele vii: se examinează ante-mortem și post-mortem; b) carnea și organele: se examinează în unități de tăiere autorizate sanitar veterinar.</p>	<p>a) carnea și subprodusele comestibile la care nu s-au constatat leziuni se dau în consum fără restricții; b) organele cu leziuni se confiscă.</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile ordinului MAIA nr.34 din 27.02.2010 „Norma Sanitară Veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor” și Ordinului ANSA nr 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.25. CAMPILOBACTERIOZA BOVINĂ</p>		
<p>1. Prin examene de laborator pe probe de secreții prepuțiale de la tauri pentru montă naturală din taberele de vară, de 2 ori la interval de 7 zile: a) înaintea sezonului de pășunat, într-o perioadă nu mai mare de 14 zile;</p>	<p>1. Înainte de prelevarea probelor taurii și bivoli se țin în repaos sexual 7 zile. 2. De la femelele care au avortat se trimit la laborator avortoni și învelitori placentare.</p>	

1.26. CAMPILOBACTERIOZA LA ALTE SPECII DE INTERES ECONOMIC: ovine, porcine, păsări		
<p>În abator:</p> <p>a) (mamiferele) animalele se examinează ante și post mortem;</p> <p>b) examinarea carcaselor și organelor.</p>	<p>MASURI:</p> <p>1. Recoltarea de probe din carcase și organe de la ovine și porcine.</p> <p>2. Carnea și organele contaminate se dirijează pentru prelucrare în produse supuse tratamentului termic.</p>	
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
1.27. ARTRITA/ENCEFALITA CAPRINĂ		
<p>Supravegherea serologică, prin ELISA și confirmare prin ID.</p> <p>La capre domestice în vârstă de peste 6 luni:</p> <p>a) 5% din efectivele de caprine existente în exploatațiile nonprofesionale din fiecare localitate;</p> <p>b) 2% din efectivele de caprine existente în exploatațiile înregistrate/autorizate sanitar veterinar</p>	<p>1. În cazul probelor pozitive se testează toate animalele în vârstă de 6 luni din localitate sau din exploatația înregistrată/autorizată.</p> <p>2. Animalele pozitive vor fi eliminate din efectiv, nemaifiind folosite pentru reproducție.</p> <p>Animalele în vârstă de 6 luni rămase în exploatații după eliminarea cazurilor pozitive se testează de 2 ori la interval de 3 luni.</p> <p>Se lucrează pe aceleași probe pentru Br. Melitensis.</p>	<p>Medicul veterinar de libera practică imputernicit.</p>
<p>Pentru animalele de reproducție nou introduse prin import din țări terțe se examinează 100% din animale.</p>		
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		

1.28. RINOTRAHEITA INFECȚIOASĂ BOVINĂ (VULVOGINITA) IBR		
<p>1. Supravegherea serologică prin ELISA în exploatațiile libere înregistrate /autorizate pentru:</p> <p>a) Probele de sange se recoltează de la animale nevaccinate anti - IBR-IPV.</p> <p>2. În caz de suspiciune de boală, se efectuează examene virusologice.</p> <p>3. Pentru animalele de reproducție nou introduse prin comerț sau import în Republica Moldova se examinează în procent de 100% din animale.</p>		
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
1.29. TRICHOMONOZA BOVINĂ		
<p>1. Supravegherea clinică și anatomopatologica a efectivelor de bovine de reproducție în special la montă și la fătare, pentru efectivele indigene și a celor aflate în perioada de carantină.</p>	<p>1. Înainte de prelevarea probelor taurii se țin în repaus sexual 7 zile.</p> <p>2. Se efectuează examene de laborator pentru evidențierea parazitului prin tehnica preparatului direct și/sau prin tehnica cultivării pe mediu.</p> <p>3. De la femelele care au avortat se trimit la laborator, placentele și avortonii.</p> <p>4. În comerțul cu material seminal, paietele se trimit la laborator în cantitate suficientă pentru efectuarea examenelor și păstrarea pentru contraprobe.</p> <p>5. Materialul seminal infectat se denaturează</p>	<p>1. Medicul veterinar de liberă practică imputernicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		

1.30 MAEDI -VISNA		
<p>1. Supravegherea serologică a ovinelor în varsta de peste 6 luni, prin ELISA și confirmare prin ID la:</p> <p>a) 0,1 % din efectivele de ovine existente în exploatațiile nonprofesionale din fiecare localitate ;</p> <p>b) 0,1 % din efectivele de ovine existente în exploatațiile înregistrate/autorizate sanitar veterinar.</p> <p>2. Pentru animalele de reproducție nou introduse sau importate din alte țări se examinează 1% din animale.</p>	<p>1. În cazul probelor pozitive se testează toate animalele în varsta de 6 luni din localitate sau din exploatația înregistrată/ autorizată.</p> <p>2. Animalele pozitive vor fi eliminate din efectiv, nemaifiind folosite pentru reproducție.</p> <p>3. Animalele în varsta de 6 luni ramase în exploatații după eliminarea cazurilor pozitive se testează de 2 ori la interval de 3 luni.</p> <p>4. Se lucrează pe aceleași probe pentru Br. Melitensis.</p>	<p>Probele sunt recoltate de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți în prezenta medicului veterinar oficial.</p> <p>Costurile programului de control pentru Maedi – Visna on vederea evaluării statusului de sănătate a animalelor care fac obiectul importului, exportului, este suportat de către deținătorul de animale.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
1.31 DURINA		
<p>1. Examenle serologice prin RFC în caz de suspiciune.</p>		<p>Probele se prelevează sub responsabilitatea medicului oficial.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015</p>		
1.32. ANEMIA INFECȚIOASĂ ECVINĂ		
<p>1. Supraveghere pasivă:</p> <p>2. Supravegherea prin examene morfopatologice a ecvinelor moarte în perioada de carantină sal în cazul suspiciunii bolii.</p> <p>3. Pentru cabalinele care participă la competiții internaționale, testarea se execută cu cel mult 30 zile înainte de plecare, prin imunodifuzie.</p> <p>4. Pentru efectivele nou introduse prin import se examinează 1% din animale, dar nu mai puțin de 2 animale.</p>	<p>1. Respectarea prevederilor OMSA.</p> <p>2. Efectuarea de examene morfopatologice, necropsic, metoda HEA sau metoda HEV, metoda Perls pe probe de miocard, pulmon, ficat, rinichi, splină, limfonoduri în centrele de colectare, pentru cabalinele destinate comerțului internațional se efectuează două teste Coggins la interval de 15 zile și cu cel mult 30 de zile înaintea părăsirii centrelor de colectare. Testele se vor efectua numai în centrele de colectare.</p> <p>3. Animalele cu rezultat pozitiv la testul Coggins se sacrifică în maximum 30 zile de la eliberarea buletinului de analiză. Animalele cu semne clinice de boală seucid.</p>	<p>Medicul de libera practica împuternicit.</p> <p>Medicul veterinar oficial.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015</p>		

1.33. MORVA		
1. Supravegherea obligatorie prin examen clinic, post-mortem și testarea alergică sau serologică a tuturor animalelor suspecte sau care urmează a fi sacrificate.	Efectuarea de examene morfopatologice, necropsice, metoda HEA și HEV și bacteriologice pe probe de organe, țesuturi.	Medicul veterinar oficial.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
1.34. DIAREEA VIRALĂ A BOVINELOR, RESPECTIV BOALA MUCOASELOR BVD - MD		
1. Supravegherea serologică prin ELISA sau VN, la toți taurii autorizați pentru reproducție, o dată pe an.		
2. Examenle virusologice se efectuează pe probe de organe, tampoane nazale, utilizând ca metodă alternativă și PCR.	1. În caz de suspiciune de boală se efectuează examene virusologice. 2. Animalele de reproducție diagnosticate cu BVD-MD se elimină de la reproducție. 3. Controlul pentru verificarea stării de excretor permanent de virus, se efectuează o dată pe perioada de exploatare economică a animalului.	
1.35. SEPTICEMIA HEMORAGICĂ VIRALĂ LA SALMONIDE	Supraveghere pasivă.	Medicul de libera practică împuternicit.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		

<p>1.36. NECROZA HEMATOPOIETICĂ INFECȚIOASĂ A SALMONIDELOR</p>		
<p>1. Inspecții efectuate de către autoritatea competentă, în conformitate cu prevederile OMSA ce stabilește cerințele de sănătate animală pentru animalele de acvacultură și produsele acestora, precum și pentru prevenirea și controlul anumitor boli ale animalelor acvatice.</p> <p>2. Examinarea populației animalelor de acvacultură din exploatațiile salmonicole pentru depistarea bolii clinice.</p> <p>3. Prelevarea probelor pentru diagnostic în cazul suspiciunii bolii sau observării creșterii mortalității în timpul inspecției în exploatațiile de salmonide sau în mediul natural, ce stabilește cerințele de sănătate animală pentru animalele de acvacultură și produsele acestora, precum și pentru prevenirea și controlul anumitor boli ale animalelor acvatice</p>	<p>1. Frecvența inspecțiilor se stabilește de către ANSA. Inspecțiile efectuate vor consta din verificarea registrelor unităților de acvacultură și realizarea de examen clinic și atomopatologic în scopul detectării modificărilor patologice, potrivit prevederilor cerințelor OMSA pentru programele de supraveghere a sănătății animale bazate pe evaluarea riscului.</p> <p>2. Prelevarea probelor se efectuează în conformitate cu prevederile OMSA.</p> <p>3. Notificarea bolii se realizează în conformitate cu prevederile OMSA, în conformitate cu ordinul MAIA nr. 34 din 27.02.2006.</p>	<p>1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA.</p> <p>2. Examenele se efectuează la IP CRDV.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>1.37. VIREMIA DE PRIMĂVARĂ A CRAPULUI</p>		
<p>1. Inspecții efectuate de către autoritatea competentă.</p> <p>2. Examinarea populației animalelor de acvacultură din exploatațiile de ciprinide și prelevarea probelor pentru diagnostic în cazul suspiciunii bolii sau observarea creșterii</p>	<p>1. Prelevarea probelor se efectuează în conformitate cu prevederile Manualului de diagnostic a OMSA.</p>	<p>1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA;</p> <p>2. Examenele se efectuează la IP CRDV.</p>

1.38. NECROZA PANCREATICĂ INFECȚIOASĂ A SALMONIDELOR	Supraveghere pasivă În cazul suspiciunii bolii sau a oricărei creșteri a mortalității în exploatații sau în mediul natural se examinează populația de salmonide și se prelevează probe pentru diagnostic.	
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.		
1.39. BOALA BACTERIANĂ A RINICHIULUI LA SALMONIDE	Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015	
1.40. NECROZA EPIZOOTICĂ HEMATOPOIETICĂ	Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015	
1.41. SINDROMUL EPIZOOTIC ULCERATIV	Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015	
1.42. ANEMIA INFECȚIOASĂ A SOMONULUI		
1. Inspecții efectuate de către autoritatea competentă, în conformitate cu prevederile OMSA. 2. Examinarea populației animalelor de acvacultură din exploatațiile salmonicole pentru depistarea unei boli clinice. 3. Prelevarea probelor pentru diagnostic în cazul	1. Efectuarea unor inspecții care vor consta din verificarea registrelor unităților de acvacultură și realizarea de examen clinic și anatomopatologic în scopul detectării modificărilor patologice, potrivit prevederilor. 2. Prelevarea probelor și examenul de laborator pentru supravegherea oficială ca urmare a suspiciunii sau confirmării anemiei infecțioase a somonului.	1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA. 2. Examele și confirmarea bolii se efectuează la IP CRDV.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
1.43. GIRODACTILAZA -INFESTAȚIA CU GYRODACTYLUS SALARIS	Supraveghere pasivă	
1.44. BONAMIOZA -INFECȚIA CU BONAMIA OSTREAE, INFECȚIA CU BONAMIA EXITIOSA	Supraveghere pasivă	
1.45. HAPLOSPORIDIOZA	Supraveghere pasivă	

1.46. PERKINSOZA - INFECȚIA CU PERKINSUS MARINUS	Supraveghere pasivă	
1.47. MARTEILIOZA - INFECȚIA CU MARTEILIA REFRINGENS	Supraveghere pasivă	
1.48. MIKROCITOZA - INFECȚIA CU MICROCYTOS MACKINI	Supraveghere pasivă	
1.49. SINDROMUL TAURA - LA CRUSTACEE	Supraveghere pasivă	
1.50. BOALA "CAP GALBEN"- LA CRUSTACEE	Supraveghere pasivă	
1.51. LOCA AMERICANĂ	In caz de suspiciune de boală se prelevează probe conform Manualului de instrucțiuni privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor și se expediază spre examinări de laborator la IP CRDV sau Laboratoarele veterinare zonale	Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.
Supraveghere activă	<p>1. Raport trimestrial transmis la ANSA de către STSA. Supravegherea prin examene de laborator, iar în caz de necesitate diagnostic complet de laborator.</p> <p>2. Supraveghere clinică și anatomopatologică a puietului căpăcit, în perioada aprilie - septembrie la:</p> <p>a) cel puțin 15% din coloniile stupinelor "pepiniere măci"; b) 5% din coloniile stupinelor de producție; c) primăvara după iernat și toamna după stupăritul pastoral; d) la schimbarea vetrei stupinei;</p> <p>3. Probele pentru examenele de laborator se constituie din faguri întregi sau porțiuni de 20 cm²/probă, fagure cu puiet căpăcit. Fagurii întregi pot conține și rezervă de hrană (miere căpăcită).</p> <p>4. pentru supraveghere - examen microscopic direct (bacterioscopic); 5. pentru diagnostic - examen bacteriologic și PCR convențional.</p> <p>4. Pentru probele pozitive, diagnosticul de loca americană se confirmă la CRDV.</p>	<p>Proprietari de prisaci, medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA; Examenele se efectuează la IP CRDV. Costurile sunt suportate de proprietari</p>

Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
1.52. LOCA EUROPEANĂ	<p>În caz de suspiciune de boală se prelevează probe conform Manualului de instrucțiuni privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor și se expediază spre examinări de laborator la IP CRDV sau Laboratoarele veterinare zonale</p> <p>Probele pentru examenele de laborator se constituie din faguri întregi sau porțiuni de 20 cm²/probă, fagure cu puiet necăpăcit și căpăcit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pentru supraveghere - examen microscopic direct (bacterioscopic); • pentru diagnostic - examen bacteriologic și PCR convențional. <p>Pentru probele pozitive, diagnosticul de locă europeană se confirmă la CRDV.</p>	<p>Proprietari de prisaci, medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA;</p> <p>Examenele se efectuează la IP CRDV.</p> <p>Costurile sunt suportate de proprietari</p>
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/.		
1.53 VARROOZA ALBINELOR	<p>În caz de suspiciune de boală se prelevează probe conform Manualului de instrucțiuni privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor și se expediază spre examinări de laborator la IP CRDV sau Laboratoarele veterinare zonale</p>	<p>Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor.</p>
<p>1. Supravegherea clinică și anatomopatologică a albinelor lucrătoare, trântorilor și puietului căpăcit.</p> <p>2. Supravegherea prin diagnostic de laborator în caz de necesitate de diagnostic de laborator complet.</p>	<p>1. Supravegherea clinică și anatomopatologică a albinelor lucrătoare trântorilor și puietului căpăcit, în perioada martie - octombrie, la:</p> <p>a) cel puțin 15% din coloniile stupinelor pepiniere mătcii;</p> <p>b) 5% din coloniile stupinelor de producție;</p> <p>c) primăvara după iernat și toamna după stupăritul pastoral;</p>	<p>1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA și/sau IP CRDV, LDSA.</p> <p>2. Examenele se efectuează la IP CRDV, LDSA.</p>
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		

<p>1.54. TROPILELAPSOZA ALBINELOR</p>	<p>Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>	<p>Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA. Examenul se efectuează la la LDSA și IP CRDV, Diagnosticul de laborator se confirmă prin examen microscopic direct de identificare a ectoparazitului Tropilaelaps spp la IP CRDV.</p>
<p>1.55. ATACUL GANDACULUI MIC DE STUP</p>	<p>Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>	<p>Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA. Examenul se efectuează la la LDSA și IP CRDV, Diagnosticul de laborator se confirmă prin .examen microscopic direct de identificare a parazitului Aethina tumida</p>
<p>1.56. POLIEDRIA VIERMILOR DE MĂTASE</p>	<p>Supraveghere pasivă În cazul suspiciunii bolii sau a oricărei creșteri a mortalității în exploatații se prelevează probe pentru diagnostic complet de laborator. Probele pentru examenele de laborator se constituie din: a) larve vii, 30 - 50 larve mici/probă vârstele I - III sau 15- 20 larve mari/probă, vârstele IV- V; 15 fluturi vii/ probă; b) 0, 25 gr. ouă.</p>	
<p>1.57. FLAȘERIA VIERMILOR DE MĂTASE</p>	<p>Supraveghere pasivă În cazul suspiciunii bolii sau a oricărei creșteri a mortalității în exploatații se prelevează probe pentru diagnostic complet de laborator. Probele pentru examenele de laborator se constituie din: a) larve vii, 30 - 50 larve mici/probă vârstele I - III sau 15- 20 larve mari/probă, vârstele IV- V; 15 fluturi vii/ probă; b) 0, 25 gr. ouă.</p>	
<p>1.58. NOZEMOZA VIERMILOR DE MĂTASE</p>	<p>Supraveghere pasivă În cazul suspiciunii bolii sau a oricărei creșteri a mortalității în exploatații se prelevează probe pentru diagnostic complet de laborator. Probele pentru examenele de laborator se constituie din: a) larve vii, 30 - 50 larve mici/probă vârstele I - III sau 15- 20 larve mari/probă, vârstele IV- V; 15 fluturi vii/ probă; b) 0, 25 gr. ouă.</p>	

<p>1.59. MUSCARDINA VIERMILOR DE MĂTASE</p>	<p>Supraveghere pasivă În cazul suspiciunii bolii sau a oricărei creșteri a mortalității în exploatații se prelevează probe pentru diagnostic complet de laborator. Probele pentru examenele de laborator se constituie din: a) larve vii, 30 - 50 larve mici/probă vârstele I - III sau 15- 20 larve mari/probă, vârstele IV- V; 15 fluturi vii/ probă; b) 0, 25 gr. ouă.</p>	
<p>1.60. TURBAREA SAU RABIA</p>		
<p>1. Examinare clinică obligatorie, a carnivorelor care au mușcat sau zgâriat persoane și animale, în perioada de observație rabică, conform HG 1530/2007 ” cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind stabilirea criteriilor pentru programele de eradicare și control al unor boli la animale” și HG 494/1998 „Privind măsurile de combatere și profilaxie a rabiei”</p>	<p>1. În cazul suspiciunii/confirmării rabiei, se aplică prevederile HG 1530/2007 ” cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind stabilirea criteriilor pentru programele de eradicare și control al unor boli la animale” și HG 494/1998 „Privind măsurile de combatere și profilaxie a rabiei”.</p> <p>2. În cazul animalelor din exploatații în care au pătruns carnivore domestice sau sălbatiche turbate sau suspecte de turbare, se procedează conform HG 1530/2007 ” cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind stabilirea criteriilor pentru programele de eradicare și control al unor boli la animale” și HG 494/1998 „Privind măsurile de combatere și profilaxie a rabiei”.</p> <p>3. Cadavrele animalelor turbate sau suspecte de turbare, se distrug în întregime, nejuduate. Animalele ramase în exploatație după eliminarea celor pozitive vor putea părăsi exploatația după minim 30 de zile de la eliminarea celor pozitive cu excepția sacrificării.</p> <p>4. Animalele sacrificate și menționate la pct.2 se testează pentru rabie</p>	<p>Inspekția și examinarea clinică se efectuează de către medicii veterinari oficiali, iar prelevarea de probe se efectuează de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți.</p>

<p>2. De laborator - prin examene histologice și virusologice la carnivore domestice și sălbaticе, precum și la celelalte mamifere domestice moarte sau ucise de urgență, care au prezentat modificări de comportament ce pot fi atribuite rabiei.</p>	<p>1. Probele prelevate de la animalele moarte sau ucise pentru examen histologic și virusologic se trimit la IP CRDV cu respectarea condițiilor sanitare veterinare obligatorii privind prelevarea, ambalarea, identificarea și expedierea acestora. 2. Probele de creier provenite de la rumegătoarele domestice și sălbaticе se vor examina și pentru EST, boala Aujeszky, listerioză prin testele specifice de laborator.</p>	<p>1. Probele se recoltează și se trimit la laborator de către medicii veterinari de liberă practică împuterniciți. 2. Examinarea probelor se realizează la IP CRDV.</p>
<p>3. În fondurile cinegetice: Deținătorii fondurilor de vânătoare au obligativitatea de a anunța autoritățile sanitare veterinare competente teritorial cu privire la existența animalelor din mediul silvatic cu modificări de comportament ce pot fi atribuite rabiei.</p>	<p>Se efectuează examene histologice și virusologice pe probele de creier provenite de la speciile sălbaticе susceptibile la rabie. În cazul cervideelor și altor rumegătoare sălbaticе, probele se examinează și pentru EST, boala Aujeszky, listerioză prin testele specifice de laborator.</p>	<p>Medicul veterinar de liberă practică împuternicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul DRSA/DMSA, recoltează probe în scop de diagnostic, de la animalele din fondul cinegetic, suspecte de boală, de câte ori se consideră necesar. Această acțiune se realizează în colaborare cu deținătorii fondurilor de vânătoare.</p>
<p>4. Rabia la vulpe: Supravegherea, controlul și eradicarea se realizează în conformitate cu prevederile Normei sanitare veterinare privind stabilirea criteriilor pentru programele de eradicare și control a unor boli la animale HG 1530/2007 și Ordinul ANSA 52/2015</p>	<p>Metodologia de aplicare a Programului pentru supravegherea, controlul și eradicarea rabiei conform Normei sanitare veterinare privind stabilirea criteriilor pentru programele de eradicare și control a unor boli la animale HG 1530/2007 și HGO494/1998, „Privind măsurile de combatere și profilaxie a rabiei”.</p>	<p>1. Medicii veterinari oficiali din cadrul DRSA/DMSA. 2. Examinarea probelor se realizează la IP CRDV.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015</p>		
<p>1.61. ANTRAX</p>		
<p>1. Examen clinic a bovinelor, ovinelor, caprinelor, ecvinelor, porcinelor și speciilor receptive din fondul cinegetic.</p>	<p>1. De la cadavre nedeschise probele de sânge se recoltează prin puncție venoasă. 2. De la cadavre deschise accidental probele de sânge se recoltează prin puncție cardiacă sau pe tamponae. 3. Animalele rămase în exploatații după eliminarea celor pozitive vor putea părăsi exploatația după minimum 15 zile de la eliminarea cazurilor pozitive cu excepția dirijării spre sacrificare.</p>	<p>Medicul veterinar de circumscripție și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA.</p>

<p>2. Se interzice deschiderea cadavrelor animalelor suspiciunite a fi moarte de antrax.</p> <p>3. În caz de suspiciune se prelevează:</p> <p>a) de la animale vii: probe de sânge sau secreții sangvinolente;</p> <p>b) de la cadavre nedeschise: secreții sangvinolente și probe de sânge;</p> <p>c) de la cadavre deschise accidental sau animale tăiate de urgență: probe de sânge, splină, os lung nedeschis, fragmente de piele cu resturi de țesut conjunctiv și muscular, rinichi, limfonoduri.</p> <p>4. În cazurile de antrax localizat se prelevează:</p> <p>a) țesut din regiunea glosofaringiană împreună cu limfonodurile adiacente și tonsile;</p> <p>b) lichid de puncție din zona edematoasă.</p>	<p>Probele prelevate se examinează bacteriologic: microscopic direct și cultural (izolarea <i>Bacillus anthracis</i>).</p> <p>Diagnosticul de laborator se confirmă de IP CRDV prin : examen microscopic direct+examen cultural+test biologic</p>	
<p>5. Inspecția animalelor în abator:</p> <p>a) animale vii: Bovinele, ovinele, ecvinele și porcinele se supun inspecției ante și post-mortem.</p> <p>b) carne și organe:</p> <p>6. Examinarea carcaselor se efectuează în unități de tăiere autorizate sanitar - veterinar, de către medici veterinari oficiali sau personal desemnat de către autoritatea sanitară veterinară competentă.</p>	<p>MĂSURI:</p> <p>1. Animalele clinic sănătoase provenite din loturi în care au existat cazuri de antrax se taie în abator, în partidă separată, la sfârșitul zilei de lucru.</p> <p>2. În toate situațiile în care se confirmă o formă de antrax, se iau măsuri de prevenire a transmiterii la om și a contaminării mediului.</p> <p>3. Carcasele, organele și subprodusele de la animale bolnave și cele care au venit în contact cu acestea se confiscă și se distrug.</p> <p>4. Animalele rămase în exploatații vor putea părăsi exploatația după minimum 15 zile de la eliminarea cazurilor suspecte de îmbolnăvire cu excepția dirijării spre sacrificare.</p>	<p>Medicii veterinari oficiali din cadrul STSA</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015</p>		
<p>SECȚIUNEA 2 SUPRAVEGHEREA, PROFILAXIA ȘI CONTROLUL LA BOLI TUMORALE</p>		
<p>2. 1. ONCOPATII LA PĂSĂRI -</p>		
<p>LEUCEMII ȘI LIMFOAME, INCLUSIV BOALA MAREK, ALTE TUMORI</p>		

Monitorizarea datelor relevante despre boală.	Raport trimestrial transmis la ANSA de către STSA.	
1. Supraveghere prin examen morfopatologic în abator și trimiterea de probe provenite de la carcasele la care s-au depistat modificări tumorale. 2. O atenție deosebită se va acorda următoarelor boli tumorale induse viral: a) boala Marek; b) leucoze aviare.	1. Se efectuează examene : - citomorfologice; - hematologice; - necropsice. 2. Confirmarea diagnosticului la IP CRDV, secția de recepție probe și morfopatologie.	
2.2. ONCOPATII LA MAMIFERELE DE PRODUCȚIE ȘI CARNASIERE		
Monitorizarea datelor relevante despre boală. 1. Se vor avea în vedere leucozele, leucemiile, limfoamele, adenomatoza pulmonară a oilor și caprelor și alte boli tumorale ale mamiferelor de producție induse de retrovirusuri, precum și carcinoamele de glandă mamară și alte tumori în cazul carnasierelor. 2. Supraveghere prin examene morfoclinice și morfopatologice post-operator sau postmortem pentru animalele în vârstă de peste 6 luni, având în vedere posibila interpelație om - animal, animal - om în apariția bolilor leucemice și a altor boli tumorale cu etiologie virală.	Raport trimestrial transmis la ANSA de către DRSA/DMSA. 1. Se efectuează examene : - citomorfologice; - hematologice; - necropsice. 2. Tumorile se înregistrează în registrele de diagnostic de la fiecare LDSA și IP CRDV. 3. Confirmarea diagnosticului la IP CRDV, secția de morfopatologie.	

SECȚIUNEA 3
SUPRAVEGHEREA, PROFILAXIA ȘI CONTROLUL BOLILOR ÎN FUNCȚIE DE
ANTECEDENTELE EPIZOOTICE LA ANIMALE

3.1. ECHINOCOZOZA		Medicul veterinar de liberă practică împuternicit.
Monitorizarea incidenței cazurilor clinice la bovine, ovine și caprine în abatoarele autorizate.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea obligatorie prin marcarea individuală a câinilor din exploatații și stâni. 2. Deparazitarea obligatorie se execută o dată pe trimestru. 3. Examenul obligatoriu se efectuează pe probe de materii fecale, prelevate individual odată pe simestru. 4. Se prelevează fragmente de organe cu modificări chistice de către medicii veterinari oficiali sau de către personalul auxiliar de la nivelul abatoarelor și se transmit la LSVSA pentru efectuarea examenelor de laborator (examen parazitologic și morfopatologic); probele pozitive pentru genul <i>Echinococcus</i> se transmit la CRDV pentru confirmare și pentru identificare specie <p>On baza rezultatelor analizelor de laborator care atestă infectarea animalelor cu <i>Echinococcus</i> spp, medicii veterinari din cadrul STSA au obligația să întocmescă ancheta epidemiologică în scopul stabilirii sursei de infestare.</p> <p>Tratamentul cîinilor pozitivi se va face de cîte ori este nevoie cu respectarea procedurii de tratament ce implică în mod obligatoriu, restricționarea deplasării în exterior a cîinilor tratați în primele 2 zile de la tratament. Materiile fecale eliminate în aceste 2 zile de la cîinii pozitivi vor fi strînse și inactivate.</p>	Medicul veterinar oficial, medicul veterinar de liberă practică împuternicit,
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
3.2. LEPTOSPIROZA		

<p>Monitorizarea datelor relevante despre boală.</p>	<p>Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către STSA și LDSA.</p> <p>În caz de suspiciune, se prelevează probe de sânge și urină de la animalele în viață, probe de ficat, rinichi, post mortem și probe de ficat, rinichi, creier, lichid pericardic și peritoneal de la avortoni, în vederea efectuării examenului bacteriologic și pentru detecția genomului bacteriilor din genul <i>Leptospira</i> prin metode de biologie moleculară.</p> <p>Probele prelevate în vederea efectuării examenului bacteriologic și de biologie moleculară vor fi trimise la laborator on cel mai scurt timp, 1-2 ore de la prelevare, moarte sau avort și/sau vor fi transportate în recipiente sterile, în condiții de refrigerare, pentru a prevenii instalarea fenomenelor de autoliză.</p>	
<p>I. La bovine:</p> <p>1. Supraveghere serologică prin RMA cu setul de 7 serotipuri la:</p> <p>a) taurii de reproducție, la autorizare și ulterior o dată pe an în trimestrul IV;</p> <p>b) 5 % numărul de animale din exploatațiile înregistrate/autorizate unde au fost declarate focare de boala în ultimii 5 ani;</p> <p>c) animalele care prezintă semne clinice ce conduc la suspiciunea de infecție leptospirică.</p>	<p>1. Examenul se efectuează pe probele de sânge recoltate pentru supravegherea brucelozei.</p> <p>2. Setul de 7 serotipuri de <i>Leptospiră Interrogans</i>:</p> <p>a) pomona;</p> <p>b) icterohaemorrhagiae;</p> <p>c) canicola;</p> <p>d) hebdomadis;</p> <p>e) hardjo;</p> <p>f) grippotyphosa;</p> <p>g) tarassovi;</p> <p>3. Setul de 11 serotipuri de <i>Leptospiră</i>:</p>	
	<p>interrogans pentru bovine din import;</p> <p>a) pomona;</p> <p>b) icterohaemorrhagiae;</p> <p>c) canicola;</p> <p>d) hebdomadis;</p> <p>e) hardjo;</p> <p>f) grippotyphosa;</p>	
<p>2. Examinarea morfopatologică a avortonilor și examene histologice în cazul înregistrării de pierderi prin mortalitate la viței când se suspicionează boala.</p>	<p>Se efectuează examene morfopatologice, necropsice, metoda HEA, metoda Levaditti pe probe de ficat și rinichi.</p>	

<p>II. La cabaline: 1. Examen clinic și anatomopatologic a cabalinelor în zonele în care:</p> <p>a) există antecedente de boală;</p> <p>b) s-a diagnosticat recent boala.</p>		
<p>2. Supraveghere serologică prin RMA cu serul ce conține 6 serotipuri:</p> <p>a) armăsarilor reproducători din stațiunile temporare și permanente de montă, a celor din herghelii, depozite, hipodroame, asociații hipice, circuri, alte unități specializate, exploatarea nonprofesională;</p>	<p>1. Setul de 6 serotipuri de leptospiră interrogans:</p> <p>a) pomona;</p> <p>b) icterohaemorrhagiae;</p> <p>c) canicola;</p> <p>d) tarassovi;</p> <p>e) grippotyphosa;</p> <p>f) hebdomadis.</p>	
<p>III. La porcine:</p> <p>1. Examen clinic și anatomopatologic în zonele în care:</p> <p>a) există antecedente de boală;</p> <p>b) s-a diagnosticat recent boala.</p> <p>2. Pentru porcinile introduse prin import se folosesc aceleași serotipuri ca pentru bovine din import.</p>		
<p>Se efectuează examene morfopatologice necropsic, metoda HEA, metoda Levaditti pe probe de ficat și rinichi.</p>		
<p>Examenle serologice se efectuează cu setul de 4 serotipuri: pomona, tarassovi, icterohaemorrhagiae, canicola.</p>		
<p>I. ANIMALE - bovinele, cabalinele, porcinele. În caz de suspiciune se recoltează probe de sânge și urină de la animalele în viață.</p>		<p>Medicul veterinar de liberă practică împuternicit.</p>
<p>II. CARNEA ȘI ORGANELE In cazul suspiciunii anatomopatologice a bolii, se prelevează porțiuni de rinichi și ficat de la animalele tăiate, pentru examen morfopatologic, necropsic, metoda HEA, metoda Levaditti.</p>		

<p>III. MASURI:</p> <p>1. Carnea și organele se confiscă în totalitate, precum și carcasele icterice, marasmaticice sau cu modificări importante ale musculaturii.</p> <p>2. Grăsimea se dă în consum după topire.</p> <p>3. Pieile se prelucrează prin sărare uscată și se livrează după 14 zile</p>		
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor.</p>		
<p>3.3. FEBRA Q</p>		
<p>1. Monitorizarea datelor relevante despre boală.</p> <p>2. În caz de suspiciune a bolii se efectuează examen serologic, bacteriologic și morfopatologic.</p>	<p>1. Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către DRSA/DMSA și LDSA.</p> <p>2. Se efectuează examen morfopatologic, necropsic, metoda Romanowsky-Giemsa sau Lillie-Pasternack pe probe de limfonoduri, ficat, pulmon, rinichi, miocard, placentă.</p>	
<p>Supraveghere prin RFC sau ELISA a bovinelor, ovinelor și caprinelor, caninelor; în cazurile de avort la speciile receptive cu diagnostic neprecizat, pe probe de sânge recoltate după 14-21 zile.</p>		<p>Pe probe de sânge și avortoni trimise către IP CRDV cu diagnostic neprecizat.</p>
<p>Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015</p>		
<p>3.4. AVORTUL SALMONELIC AL OILOR</p>		
<p>Monitorizarea datelor relevante despre boală.</p> <p>1. Supraveghere bacteriologica a cazurilor de avort al oilor. Costuri suportate de la buget.</p>	<p>Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către STSA și LDSA.</p>	

2. Supraveghere prin RFC sau ELISA a bovinelor, ovinelor și caprinelor; în cazurile de avort la speciile receptive cu diagnostic neprecizat, pe probe de sânge recoltate după 14-21 zile.	1. Examenle de laborator se efectuează pe avortoni, placentе, prelevate de la ovinele care au avortat. Pe probe sînge și avortoni trimise către IP CRDV cu diagnostic neprecizat. Examenle se efectuează la LDSA, după caz la IP CRDV.	Fermierii și muncitorii implicați zilnic în relația cu animalele, medicii veterinari de liberă practică împuterniciți care trebuie, conform legii, să raporteze orice caz de îmbolnăvire.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
3.5. INFLUENȚA ECVINĂ		
Monitorizarea datelor relevante despre boală.	Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către DRSA/DMSA și LDSA.	
1. În caz de suspiciune, la interval de 21 zile se efectuează examene serologice pe probe perechi de sânge și examene virusologice. 2. Supravegherea serologică prin testul IHA, o dată pe an, la 3% din cabalinele din herghelii, hipodroame, cluburi sportive, depozite de armăsari, pe probe prelevate de la animale nevaccinate.	1. Examenle virusologice se efectuează pe probe de tampoane nazale, organe sau sânge, după caz.	
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor		
3.6. RINOPNEUMONIA ECVINĂ		
Monitorizarea datelor relevante despre boală.	Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către STSA și LDSA.	
1. În caz de suspiciune se efectuează examene serologice (ELISA) pe probe de seruri perechi la interval de 21 zile	IP CRDV	
2. Avortonii se examinează prin examen morfopatologic și virusologic.	Se efectuează examene morfopatologice necropsice, metoda HEA pe probe de pulmon, ficat, rinichi, limfonod.	
3. Pentru animalele de reproducție nou introduse prin import se examinează 100%.		
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor		

3.7. ARTERITA VIRALĂ ECVINĂ		
Monitorizarea datelor relevante despre boală.	Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către STSA și LDSA.	
<p>1. Supraveghere serologică prin ELISA sau seroneutralizare a:</p> <p>a) armăsarilor de reproducție din herghelii și depozite, o dată pe an, cu minim o lună înainte de autorizare și începerea campaniei de montă;</p> <p>b) la 10% din iepele mame din herghelii și din unitățile specializate, o dată pe an, cu minim o lună înainte de începerea campaniei de montă.</p>	<p>1. In caz de suspiciune se efectuează examene serologice pe probe perechi, la interval de 14 zile și virusologice.</p> <p>2. Probele de sânge se recoltează de la animale nevaccinate contra arteritei virale ecvine.</p> <p>3. Armășarii de sport și pentru reproducție reacționați serologic pozitiv se retestează prin seroneutralizare după 14 zile în vederea stabilirii dinamicii anticorpilor.</p> <p>4. Animalele cu titru constant sau în scădere sunt considerate serologic negative iar cele cu titruri crescătoare sunt considerate serologic pozitive și se testează virusologic.</p> <p>5. Armășarii serologic pozitivi se testează virusologic prin izolarea virusului pe culturi celulare și/sau PCR pe probe de material seminal</p> <p>6. Armășarii eliminatori de virus se izolează și se elimină de la montă. Pentru acești armășari circulația va fi permisă numai dacă sunt castrați.</p> <p>7. Animalele cu titru constant sau in remisiune sînt considerate negative.</p> <p>8. Iepele reacționate seropozitiv prin ELISA se retestează prin seroneutralizare de 2 ori la interval de 14 zile pentru stabilirea dinamicii anticorpilor.</p> <p>9. Iepele la care titrul este constant sau în scădere sunt negative, celelalte se mențin izolate până stabilizarea titrului de anticorpi, în această perioadă fiind interzisă utilizarea la montă.</p> <p>10. Animalele seronegative nu sunt supuse restricțiilor de circulație.</p> <p>11. Ecvinele de sport și pentru reproducție, provenite din exploații certificate sanitarveterinar ca oficial indemne de arterită virală în ultimele 6 luni, pot circula fără restricții.</p>	<p>Medicul veterinar de liberă practică împuternicit.</p>
2. Pentru circulația și export, armășarii necastrați se testează serologic prin seroneutralizare pentru arterită virală cu 28 de zile înainte de îmbarcare, pentru destinația sport și 21 de zile pentru ecvinele de producție/reproducție, cu plata de catre		

Notificarea oficială a bolii se face numai pe baza coroborării datelor clinice specifice cu rezultatele examenelor de laborator și în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51/2015		
3.8 AVORTUL SALMONELIC AL IEPELOR	Supraveghere pasivă Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor	Medicul veterinar de liberă practică împuternicit.
3.9. INFECȚIA CU VIRUS WEST NILE		
1. Monitorizarea documentelor ce pot furniza date relevante, în special a documentelor sanitare veterinare și a altor documente ce însoțesc transporturile de animale receptive ce provin din import, înainte de debarcarea animalelor la destinație;	Raport lunar transmis la ANSA și IP CRDV, de către DRSA/DMSA și LDSA.	Kit-urile se asigură de necesitate.
1. Inspecția planificată a cabalinelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, a tuturor ecvideelor care intră în Republica Moldova ca urmare a importului, pe durata perioadei de așteptare.	Examine anatomoclinice și necropsice ale animalelor susceptibile moarte sau tăiate în perioada de carantină.	Acțiunile de inspecție planificată sunt efectuate de medicii veterinari oficiali și/sau de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți de către DRSA/DMSA și sunt certificate și cuantificate de către medicii veterinari oficiali din cadrul DRSA/DMSA, conform instrucțiunilor prevăzute în legislația în vigoare

<p>2. Supravegherea serologică pentru depistarea imunoglobulinelor G (IgG) se efectuează lunar în toate raioanele / municipiile, în localități țintă definite conform punctului 3 din coloana 3, astfel:</p> <p>(i) 2% din cabalinele adulte</p> <p>(ii) în situația în care nu poate fi realizat integral numărul de probe de sânge necesar de la cabaline, se testează până la 0,1 % din ovinele adulte;</p> <p>(iii) în lipsa probelor de sânge de la ovine, se testează 0,01% din pasările de curte (galinacee și palmipede) situate în gospodăriile populației pe probe prelevate pentru monitorizarea gripei aviare. Numărul de probe prelevate într-o lună trebuie să asigure o depistare a animalelor pozitive la prevalență maximă de 2% cu grad de confidență de minimum 95%. identificarea și caracterizarea virusului West Nile de la animale (equide, păsări, alte mamifere receptive) cu semne clinice sau cadavre în zonele de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om, și în zonele de supraveghere.</p> <p>7. În lipsa animalelor și păsărilor cu semne clinice sau moarte, se prelevează probe de la păsări din ecosisteme sălbatice și sinantropice capturate vii sau moarte pentru izolarea, identificarea și caracterizarea virusului West Nile (în special din ordinul Passeriforme, Columbiforme, Falconiforme). Numărul minim de păsări per lună este de 10 în zona de risc și 5 în zona de supraveghere.</p> <p>Supravegherea entomologică prin capturare și identificare săptămânală a vectorilor (țânțari) în zonele de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om și în zonele de supraveghere.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Probele pentru examene serologice de supraveghere se testează la IP CRDV; 2. Numărul de probe rezultat prin aplicarea procentelor din coloana 2 punctul II. 2. la numărul total de animale și păsări din raioane/municipii se repartizează egal pe parcursul a 12 luni (perioada ianuarie - decembrie). 3. Unitățile epidemiologice cu suprafața de 25/25 km și localitățile țintă se stabilesc de către DRSA/DMSA raionale/municipale și sunt avizate de IP CRDV. 4. Localitățile pe teritoriul cărora se depistează anticorpi specifici virusului West Nile de tipul IgG vor fi considerate “zone de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om”. 5. Detectarea la cabalinele din “zonele de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om” a anticorpilor IgM confirmă prezența activă a virusului West Nile în zona respectivă, semnificând un grad ridicat de risc de îmbolnăvire a animalelor din specii receptive și a oamenilor. 6. Pe o rază de 20 km în jurul “zonelor de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om” se delimitează zone de supraveghere pentru infecția cu virusul West Nile. 7. Depistarea de cabaline cu imunoglobuline M (IgM) contra virusului West Nile în “zonele de risc pentru infecții cu virusul West Nile la animale și om” este urmată de prelevarea de probe pentru izolarea virusului West Nile. Probele se recoltează de la animale cu semne clinice (equide, păsări, alte mamifere receptive) sau cadavre ori, în lipsa acestora, de la păsări capturate vii sau moarte pentru acest scop (în special din ordinul Passeriforme, Columbiforme, Falconiforme) și vectori transmițători 	
--	--	--

Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor

3.10. TULAREMIA	Supraveghere pasivă. Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor	
3.11. BRUCELOZA LA CANIDE		
1.Examen serologic,clinic, anatomopatologic și bacteriologic în efectivele din canise de reproducție și al tuturor masculilor folosiți la reproducție, efectuat la cerere. 2. Examinare serologică prin RFC/ ELISA, efectuată la cerere: a) canidele de reproducție o dată pe an, cu ocazia acțiunilor imunoprofilactice; b) canidele care prezintă manifestări clinice care conduc la suspiciunea de infecție brucelică inclusiv la câinii comunitari.	1. Probele cu rezultate pozitive, neconcludente serologic, vor fi reexamine prin hemoculturi; de la femelele care au avortat și de la masculii seropozitivi care au fost castrați se trimit probe de avortoni cu învelitori fetale și testicule, în vederea efectuării examenului de laborator. 3.. De la femelele avortate și de la masculii seropozitivi care au fost castrați în urma diagnosticului serologic pozitiv se trimit probe de avortoni cu învelitori fetale și testicule, în vederea efectuării examenului complex de laborator.	Medicul veterinar de liberă practică înputernicit.
Notificarea bolii se face în conformitate cu prevederile Ordinului ANSA nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor		
3.12. FURUNCULOZA SALMONIDELOR CU AEROMONAS SALMONICIDA		
3.13. YERSINIOZA RESPECTIV BOALA GURĂ ROȘIE -LA SALMONIDE		
3.14. MIXOSOMIAZA		
3.15. BOALA COLUMNARIS LA SALMONIDE		
3.16. ERITRODERMATITA LA CIPRINIDE		
3.17. IHTIOFTIRIAZA		

3.18. CRIPTOBIAZA		
3.19. COCCIDIOZA MOLUȘTELEI BIVALVE		
3.20. NEMATODOZE ALE MOLUȘTELEI BIVALVE		
3.21. RICKETIOZA MOLUȘTELEI BIVALVE		
3.22. VIBRIOZA MOLUȘTELEI BIVALVE		
3.23. MOLUȘTE GASTEROPODE - CRYPTOBIAHELICIS, KLOSSIA HELICINA, CESTODE, METACERCARI, NEMATODE		
3.24. BATRACIENI- TREMATODE, ACANTOCEFALI, PSEUDOMONOZE, AEROMONOZE ȘI MICOBACTERIOZE		
3.25. PESTA RACILOR		
3.26. AMIBIAZA ALBINELOR	Diagnosticul de laborator se confirmă prin examen microscopic direct de identificarea endoparazitului <i>Malphigamoeba melifica</i> .	Medicul veterinar de liberă practică omputernicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA examinează familiile de albine, prelevează probe pentru diagnostic prin examene de laborator.
3.27. BRAULOZA ALBINELOR	Diagnosticul de laborator se confirmă prin examen microscopic direct de identificare a <i>Braula caeca</i> .	Medicul veterinar de liberă practică omputernicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA examinează familiile de albine, prelevează probe pentru diagnostic prin examene de laborator.
3.28. ASCOSFEROZA ȘI ASPERGILOZA ALBINELOR	- Supraveghere prin examen microscopic direct; - Diagnostic prin examen micologic complet. - Diagnosticul de laborator se confirmă prin examenul de izolare și identificare a speciei <i>Ascosphaera apis</i> .	Medicul veterinar de liberă practică omputernicit și/sau medicul veterinar oficial din cadrul STSA examinează familiile de albine, prelevează probe pentru diagnostic prin examene de laborator.
3.29. PUIETUL IN SAC ȘI BOALA BOTCILOR NEGRE		
3.30. BOLILE VIRALE PARALIZANTE ALE ALBINELOR ADULTE		
3.31. ASPERGILOZA VIERMILOR DE MĂTASE		

3.32. LISTERIOZA		
Examene de laborator pe probe de la animale moarte ce au prezentat semne nervoase, învelitori placentare și avortoni	Probele de creier la care diagnosticul pentru boala Aujeszky, encefalopatiile spongiforme transmisibile, rabie, nu sa confirmat, se vor examina pentru listerioză prin examen morfopatologic, necropsic, metoda HEA, metoda Romanowsky-Giemsa/Pappenheim și bacteriologic pe aceleași probe de creier trimise la laborator pentru EST.	
Inspekția animalelor în abator		
1. Animale vii Inspekția ante- și post-mortem se efectuează în unități de tăiere autorizate sanitar - veterinar, de către medicii veterinari oficiali sau de către	1. Animale vii - bovine, ovine și porcine. Supraveghere prin examene de laborator.	
2. Carne, produse din carne, produse	1. Carnea și organele	
lactate, pește și produse din pescuit Examenul se efectuează la LDSA, după caz la IP CRDV..	In caz de suspiciune, se recoltează capul întreg sau creierul, os lung și porțiuni de ficat; probele se examinează prin inoculări pe medii uzuale în ziua primirii, iar creierul se reexaminează și după păstrarea la frigider la 4-8 oC timp de 2-4 zile. 2. Produse din carne, produse lactate, pește și produse din pescuit In caz de suspiciune, se recoltează probe. 3. Măsuri: a) In cazul confirmării bolii, carnea, organele și grăsimea care nu prezintă modificări organoleptice se dirijează pentru prelucrare în produse supuse tratamentului termic. b) In cazul confirmării prezenței L. Monocytogenes în produse din carne, produse lactate, pește și produse din pescuit, acestea se retrag din consum, se confiscă și se distrug. c) Tulpinile de L. Monocytogenes izolate din produsele alimentare de origine animală se trimit la IP CRDV pentru confirmarea bolii.	
3.33. TOXOPLASMOZA		

<p>A. La ovine: Supravegherea serologică prin ELISA la: a) 5 % din probele recoltate pentru Brucella melitensis; b) 5% de la toate oile cu avorturi, la 7-14 zile după avort.</p>	<p>1. Examenle serologice se efectuează pe probele care se recoltează pentru bruceloză.</p>	
<p>lactate, pește și produse din pescuit Examenle se efectuează la LDSA, după caz la IP CRDV..</p>	<p>În caz de suspiciune, se recoltează capul întreg sau creierul, os lung și porțiuni de ficat; probele se examinează prin inoculări pe medii uzuale în ziua primirii, iar creierul se reexaminează și după păstrarea la frigider la 4-8 oC timp de 2-4 zile.</p> <p>4. Produse din carne, produse lactate, pește și produse din pescuit În caz de suspiciune, se recoltează probe.</p> <p>5. Măsuri: d) În cazul confirmării bolii, carnea, organele și grăsimea care nu prezintă modificări organoleptice se dirijează pentru prelucrare în produse supuse tratamentului termic. e) În cazul confirmării prezenței L. Monocytogenes în produse din carne, produse lactate, pește și produse din pescuit, acestea se retrag din consum, se confiscă și se distrug. f) Tulpinile de L. Monocytogenes izolate din produsele alimentare de origine animală se trimit la IP CRDV pentru confirmarea bolii.</p>	
<p>3.33. TOXOPLASMOZA</p>		
<p>A. La ovine: Supravegherea serologică prin ELISA la: c) 5 % din probele recoltate pentru Brucella melitensis; d) 5% de la toate oile cu avorturi, la 7-14 zile după avort.</p>	<p>1. Examenle serologice se efectuează pe probele care se recoltează pentru bruceloză.</p>	
<p>3.34 CĂRBUNEL ENFIZEMATOS</p>	<p>Supraveghere pasivă</p>	

SECȚIUNEA 4

- SUPRAVEGHEREA, PROFILAXIA ȘI CONTROLUL ALTOR BOLI TRANSMISIBILE, ZOOZOZE ȘI EMERGENTE LA ANIMALE

BOALA SUPRAVEGHEATA	CONDUITA DE EXECUȚIE	PRECIZĂRI TEHNICE	
1	2	3	4
1. BACTERIOZE			
RUJETUL	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Notificare și raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
STREPTOCOCIA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
STAFILOCOCIA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
YERSINIOZA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
CHLAMYDIOZA AVIARA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
COLIBACILOZA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
2. MICOZE			
ASPERGILOZA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile competente.	
DERMATO-MICOZA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
3. VIROZE			
FEBRA AFTOASA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
BOALA LYME	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
ENCEFALITA JAPONEZA	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	

ENCEFALITĂ DE CĂPUȘĂ VENEZUELEANĂ	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
ENCEFALITA DE CĂPUȘĂ	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la speciile receptive.	Raportare la autoritățile pentru siguranța alimentelor competente.	
BOALA DE CRIMEEA CONGO (FEBRA HEMORAGICĂ DE CRIMEEA CONGO)	1. Monitorizarea documentelor ce pot furniza date relevante, în special a documentelor sanitare veterinare și a altor documente ce însoțesc transporturile de animale receptive ce provin din țări terțe, înainte de debarcarea animalelor la destinație; 2. Supravegherea clinică pasivă efectuată de către proprietarii de animale ori reprezentanți ai acestora și raportarea oricăror semne clinice ce pot fi atribuite bolii de Crimeea Congo medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și/sau oficiali din cadrul DRSA/DMSA.	Supravegherea bolii de Crimeea Congo la animale se realizează în conformitate cu prevederile cerințelor OMSA. Examine anatomoclinice și necropsice ale animalelor susceptibile moarte sau tăiate în perioada de carantină cu prelevarea de probe pentru examene de laborator.	Medici veterinari oficiali din cadrul STSA

	<p>1. Inspecția planificată a cabalinelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, a tuturor ecvideelor care intră în Republica Moldova ca urmare a importului din țări terțe, pe durata perioadei de așteptare.</p> <p>2. Supravegherea serologică pentru depistarea imunoglobulinelor G (IgG) se efectuează lunar în toate Raioanele/municipiile, în localități țintă definite conform punctului 3 din coloana pe un număr de rumegătoare domestice (bovine, ovine și caprine) care să asigure o depistare a animalelor pozitive la prevalență de maxim 10% cu grad de confidență de minimum 95%. Numărul de probe prelevate într-o lună trebuie să fie minim 30.</p> <p>3. Supravegherea serologică lunară în perioada mai – octombrie pentru prezența imunoglobulinelor M (IgM) la rumegătoarele din zonele de risc pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo (definite conform punctului 4 din coloana 3), pe un număr de animale care să permită depistarea celor seropozitive la o prevalență maximă de 5 % cu grad minim de confidență de 95%, respectiv minimum 50 probe per zonă de risc.</p> <p>4. Supravegherea serologică lunară în perioada mai - octombrie pentru depistarea imunoglobulinelor M (IgM) la cabalinele din zonele de supraveghere (definite conform punctului 6 din coloana 3), pe un număr de animale care să permită depistarea celor seropozitive la o prevalență maximă de 10% cu grad minim de confidență de 95%.</p> <p>5. Supravegherea entomologică se realizează în perioada aprilie – octombrie prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - colectarea de căpușe adulte care parazitează rumegătoarele. Numărul minim de căpușe per lună și unitate epidemiologică este de 10 exemplare; - colectarea de forme imature de căpușe de la păsări sălbatice (în special din ordinul Passeriforme, Columbiforme, Falconiforme) utilizate pentru supravegherea gripei aviare și infecția cu virus West Nile; - colectarea de căpușe adulte de la animale sălbatice (mistreți, cervidee, carnasiere sălbatice, iepuri, alte rozătoare sălbatice) vinate sau capturate pentru supravegherea sau monitorizarea altor boli. Numărul minim de căpușe este de 50/sezon/județ. <p>6. În cazul apariției de cazuri clinice la oameni, se prelevează probe de la animale și probe de vectori pentru investigații virusologice (, depistarea antigenului sau acidului nucleic viral, izolarea virusului).</p>	<p>1. Probele pentru examene serologice de supraveghere se testează la IP CRDV.</p> <p>2. Numărul de probe rezultat prin aplicarea procentelor din coloana 2 punctul II. 2. la numărul total de animale și păsări din raioane/municipii se repartizează egal pe parcursul a 12 luni (perioada ianuarie – decembrie).</p> <p>3. Unitățile epidemiologice sunt reprezentate de localități (comune) în mediul rural și de cartiere în mediul orășenesc.</p> <p>4. În unitățile epidemiologice pe teritoriul cărora se depistează anticorpi specifici virusului bolii de Crimeea Congo de tipul IgG vor fi delimitate “zone de risc pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om” cu o rază de 3 km în jurul exploatației în care au fost identificate rumegătoare seropozitive.</p> <p>5. Detectarea anticorpilor IgM la rumegătoare din “zonele de risc pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om” confirmă prezența activă a virusului în zona respectivă, semnificând un grad ridicat de risc de îmbolnăvire pentru oameni.</p> <p>6. În unitățile epidemiologice în care se delimitează “zone de risc pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om”, restul teritoriului se definește ca “zonă de supraveghere pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om”.</p> <p>7. Depistarea de rumegătoare cu imunoglobuline M (IgM) în “zonele de risc pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om” este urmată de prelevarea de probe pentru izolarea virusului West Nile. Probele se recoltează de la animale cu semne clinice (equide, păsări, alte mamifere receptive) sau cadavre ori, în lipsa acestora, de la păsări capturate vii sau moarte pentru acest scop (în special din ordinul Passeriforme,</p>	<p>Acțiunile de inspecție planificată sunt efectuate de medicii Veterinari oficiali și/sau de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți de către STSA, și sunt certificate și cuantificate de către medicii veterinari oficiali din cadrul STSA conform instrucțiunilor prevăzute în legislația în vigoare.</p>
--	--	---	---

		<p>Columbiforme, Falconiforme) și vectoritransmițători (țânțari).</p> <p>8. Zonele de risc și de supraveghere pentru infecții cu virusul bolii de Crimeea Congo la animale și om, precum și rezultatele testelor de laborator efectuate în aceste zone vor fi notificate de DRSA/DMSA și ANSA către autoritățile de sănătate publică.</p> <p>9. Rezultatele obținute prin supravegherea serologică vor fi raportate lunar de către DRSA/DMSA și LDSA. către ANSA și IP CRDV</p> <p>10. Raportarea rezultatelor supravegherii infecției cu virusul Bolii de Crimeea Congo în Republica Moldova către OMSA Notificarea bolii se realizează în conformitate cu prevederile OMSA, în conformitate cu ordinul MAIA nr. 34 din 27.02.2006.</p> <p>11. Probele pentru investigații virusologice se transmit de către IP CRDV la laboratoare autorizate din Uniunea Europeană sau alte laboratoare internaționale autorizate.</p>	
4. PARAZITOE			
COCHLIOMYIA HOMINIVORAX	Supraveghere prin examen clinic și de laborator la speciile receptive.	<p>1. Specii receptive: toate mamiferele cu răni, inclusiv omul.</p> <p>2. Femela depune până la 400 de ouă pe rănille deschise și în 24 de ore apar larvele care se afundă în țesuturile lezate, unde se transformă în stadiul II și III, în 10 zile.</p> <p>3. In nomenclatorul OMSA se intitulează “Viermele spiralat din Lumea Nouă”- America de Nord.</p>	

CHRYSOMYA BEZZIANA	Supraveghere prin examen clinic și de laborator la speciile receptive.	1. Specii receptive: de regulă ouăle sunt depuse pe cadavre și ocazional pe corpul animalelor vii. 2. Larvele sunt obligatoriu miazigene. În nomenclatorul OMSA se intitulează "Viermele spiralat din Lumea Veche"-Europa.	
ECHINOCOZOZA/HIDATIDOZA	1. Supravegherea gazdelor intermediare prin examene anatomopatologice și de laborator. 2. Supravegherea gazdelor definitive prin examene anatomopatologice și de laborator, inclusiv prin examen serologic ELISA- coproantigen. 3. Examen parazitologic obligatoriu la gazdele definitive trimestrial a teneidelor.	1. Denumirea bolii include atât parazitoză determinată de Echinococcus granulosus, cât și Echinococcus multilocularis. 2. Animale receptive pentru cele două specii:	
		a) gazde definitive: câine, lup, vulpe, pisică; b) gazde intermediare: copitate domestice și sălbatice pentru E. granulosus; rozătoare, copitate pentru E. multilocularis. Omul este receptiv la ambele specii de parazit.	
CISTICERCOZA BOVINĂ	Supraveghere obligatorie anatomopatologică și de laborator la animalele receptive.	1. Pe gazde definitive: omul; 2. Pe gazde intermediare: bovinele.	
CISTICERCOZA PORCINA	Supraveghere obligatorie anatomopatologică și de laborator la animalele receptive.	1. Pe gazde definitive: omul; 2. Pe gazde intermediare: porcinele.	
CISTICERCOZA OVINE	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la animalele receptive. 2. Supravegherea gazdelor definitive prin examene coprologice de laborator obligatoriu de 4 ori pe an.	1. Pe gazde definitive: carnivorele; 2. Pe gazde intermediare: ovinele și rar alte specii.	
CISTICERCOZA TENUICOLLIS	Supraveghere anatomopatologică și de laborator la animalele receptive. 2. Supravegherea gazdelor definitive prin examene coprologice de laborator obligatoriu de 4 ori pe an.	1. Pe gazde definitive: carnivorele; 2. Pe gazde intermediare: ovinele și toate mamiferele.	
TRICHINELOZA	Supraveghere obligatorie prin examene de laborator respectiv trichineloscopic și digestie artificială la speciile receptive.	Speciile receptive sunt porcul, mistrețul, ursul, nutria, calul și asinul.	
LEISHMANIOZA	Supraveghere prin examene de laborator la animalele receptive și identificarea vectorilor.	Agentul etiologic este Leishmania spp. Transmiterea parazitului la animale și om este asigurată de vectori. Aceștia sunt reprezentați de către	
		insecte flebotomine, care fac parte din Genurile Phlebotomus și Lutzomyia.	

FASCIOLOZA	Supraveghere prin examene anatomopatologice și de laborator la speciile receptive, inclusiv prin examen serologic ELISA și examen de identificare a gasteropodelor gazde intermediare.	<p>1. Supravegherea gazdelor definitive, bovine, ovine, prin examen coproparazitologic și examen serologic - ELISA.</p> <p>2. Examenle coproparazitologice și serologice se efectuează de două ori pe an toamna și primăvara pe un procent de 1-3% din animalele în vârstă de peste 6 luni, în vederea atestării zonelor indemne de fascioloză.</p> <p>3. Examenle de identificare a gasteropodelor se efectuează în intervalul aprilie-octombrie.</p>	
FILARIOZE	Supraveghere prin examene anatomopatologice și de laborator la speciile receptive și identificarea vectorilor.	<p>1. Examenle clinice și de laborator pentru gazdele definitive.</p> <p>2. Filarioze, boli produse de helminți: parafilarioza cailor, dirofilarioza câinelui și oncocercozele. Aceste boli sunt transmise de insecte vectori.</p> <p>3. Vectorii filariozelor sunt: Musca autumnalis pentru parafilarioza cailor; țânțarii din genurile: Culex, Aedes, Stegomyia și Anopheles, pentru dirofilarioza câinelui, uneori și a pisicii; culicoizii pentru oncocercoza cervicală a calului; simulidele pentru oncocercoza bovină.</p>	
ANCILOSTOMOZA CARNIVORELOR	Supraveghere prin examene anatomopatologice și de laborator la speciile receptive.	Specii receptive sunt câinele, pisica și vulpea. La om, paraziții de la câine produc boală denumită "Larva migrans".	
BALANTIDIOZA	Supraveghere prin examene de laborator la speciile receptive.	Specii receptive: porcinele, bovinele, inclusiv omul.	
HEMOSPORIDIOZE	Supraveghere prin examene de laborator la speciile receptive.	Examenle de laborator pentru gazdele definitive, ovine, bovine, cabaline și examenle de identificare a vectorilor respectiv a speciilor de căpușe Ixodidae.	

PNEUMOCISTOZA	Supraveghere prin examene de laborator la speciile receptive	Speciile receptive sunt ovinele, caprinele, câinele, pisica, iepurele, cobaiul, șoarecele, vulpea, calul, taurinele, porcinele, omul și maimuța cu predilecție tineretul.	
SARCOCISTOZA	Supraveghere prin examene anatomopatologice și de laborator, la speciile receptive.	Speciile receptive sunt bovinele, ovinele, caprinele, suinele, cabalinele, iepurele de casă, găina și omul.	
TENIAZE	Supraveghere prin examen anatomopatologic și de laborator coproparazitologic la speciile receptive.	Speciile receptive sunt ovinele, bovinele, suinele și caprinele. Omul este gazda definitivă pentru Taenia saginata și Taenia solium.	
THELAZIOZA	Supraveghere prin examene clinice și de laborator la speciile receptive.	Speciile receptive sunt bovinele, cabalinele și omul.	
DERMATOZE PRODUSE DE ACARIENII PARAZIȚI LA ANIMALE	Supraveghere prin examene clinice și de laborator la speciile receptive.	Speciile receptive sunt mamiferele și păsările. Omul se contaminează prin contact cu animalele parazitare, adăposturi, ustensile.	

SECȚIUNEA 5
ACȚIUNI STRATEGICE DE SUPRAVEGHERE SANITARĂ VETERINARĂ A REPRODUCȚIEI
ȘI TULBURĂRILOR GENETICE LA ANIMALE

1. SUPRAVEGHEREA SANITARĂ VETERINARĂ A MATERIALULUI SEMINAL CONGELAT DIN IMPORT

<p>Material seminal congelat din import:</p> <p>1. Supraveghere prin examene specifice de laborator, numai în caz de suspiciune de contaminare cu organisme patogene, a materialului seminal congelat provenit de la bovine din import conform prevederilor HG nr.1099 din 29.09.2008 „Cu privire la normele sanitar-veterinare privind controalele sanitar-veterinare la importul animalelor”.</p> <p>2. Supraveghere prin examene specifice de laborator a materialului seminal congelat provenit de la bovine importate.</p>	<p>1. Supravegherea comerțului internațional se efectuează pe baza certificatului de sănătate din țara de origine, întocmit de medicul veterinar oficial al statului exportator conform cerințelor OMSA.</p> <p>2. Materialul seminal destinat însămânțărilor artificiale trebuie să corespundă condițiilor de calitate.</p>	
---	--	--

2. SUPRAVEGHEREA TULBURĂRILOR INFLAMATORII ALE GLANDEI MAMARE - MAMITE – MASTITE

Monitorizarea documentelor privind supravegherea mamitelor.	<p>1. Pentru depistarea mamitelor subclinice se efectuează examenul cu produse revelatoare pentru fiecare sfert al glandei mamare in parte, linceputul și la jumătatea perioadei de lactație, la solicitare.</p> <p>2. Se interzice livrarea pentru procesare și consum uman al laptelui de la vacile diagnosticate cu mamite subclinice, până la revenirea la starea fiziologică normală a glandei mamare, confirmată printr-un examen de laborator, numărătoare cellule somatice. Odată în lună este efectuată monitorizarea la mastita subclinal a probelor de lapte de la bovinele, care se achizionează laptele pentru consum public și prelucrare industrial.</p>
---	---

ACȚIUNI DE PROTECȚIE ECOLOGICĂ

1. ECOPATOLOGIE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI, ANALIZA POTABILITĂȚII APEI

Monitorizarea documentelor privind analiza potabilității apei.	Raport trimestrial transmis la ANSA de IP CRDV.	
--	---	--

2. ANALIZA APEI DIN BAZINE PISCICOLE, LACURI ȘI IAZURI AMENAJATE PENTRU PISCICULTURA, PRECUM ȘI DIN APE CURGĂTOARE

Monitorizarea documentelor privind analiza apelor din bazinele piscicole, lacuri și iazuri amenajate pentru piscicultură, precum și din ape curgătoare	Raport trimestrial transmis la ANSA de IP CRDV.	
--	---	--

3. VERIFICAREA EFICIENȚEI DECONTAMINĂRII DUPĂ EVOLUȚIA UNOR BOLI DE NECESITATE

<p>1. Elaborarea și respectarea Procedurilor specifice de efectuare a decontaminării in exploatațiile de animale și în PIF.</p> <p>2. Monitorizarea documentelor privind verificarea eficienței decontaminării.</p>	Raport trimestrial transmis la ANSA de IP CRDV.	
<p>1. Prin verificarea eficienței decontaminării:</p> <p>a) în exploatațiile comerciale de creștere a animalelor, după fiecare decontaminare de necesitate;</p> <p>b) în exploatațiile comerciale de creștere a animalelor, după fiecare decontaminare profilactică.</p> <p>2. Elaborarea de instrucțiuni specifice.</p>	Examenenele se efectuează conform metodelor acreditate.	

SECTIUNEA 7
ACTIUNI GENERALE DE PROTECTIE
ȘI BUNĂSTARE A ANIMALELOR ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

7.1. URMĂRIREA, RESPECTAREA REGULILOR GENERALE DE BIOSECURITATE

<p>Monitorizarea documentelor privind instituirea și respectarea măsurilor de biosecuritate, prin controlul permanent privind:</p> <p>a) aplicarea și respectarea normelor sanitare veterinare, în organizarea și desfășurarea fluxului tehnologic;</p> <p>b) accesul în exploatațile de animale;</p> <p>c) livrările de animale și produse;</p> <p>d) condițiile de igienă din adăposturi, spațiile de prelucrare și incinte;</p> <p>e) parametrii de microclimat;</p> <p>f) atestările medicale privind sănătatea personalului;</p> <p>g) amplasarea și sistematizarea unităților zootehnice, de producere a furajelor, de industrie alimentară și alte unități cu profil zooveterinar indiferent de proprietate;</p> <p>h) potabilitatea apei;</p> <p>i) salubritatea furajelor;</p> <p>j) instituirea măsurilor de supraveghere a animalelor nou introduse în exploatație;</p> <p>k) evaluarea stării de sănătate a animalelor din zona de protecție a exploatațiilor;</p> <p>l) controlul privind condițiile sanitare veterinare pentru functionarea targurilor, bazelor de achiziții, piețelor și altor locuri cu aglomerări temporare de animale;</p> <p>m) controlul legalității circulației animalelor, în cadrul localităților și în afara lor;</p> <p>n) controlul legalității comerțului importului, tranzitului și al exportului, verificarea documentară și fizică;</p> <p>o) evaluarea condițiilor de bunăstare a animalelor.</p> <p>p) protecția mediului.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raport trimestrial transmis la ANSA de către DRSA/DMSA. 2. Asigurarea imprejmuirii, în vederea opririi accesului și ieșirii necontrolate a animalelor și personalului. 3. Asigurarea funcționalității dezinfectoarelor rutiere și a filtrului sanitar - veterinar. 4. Amplasarea rampei de încărcare/descărcare animale la nivelul imprejmuirii. 5. Asigurarea spațiului pentru executarea necropsiilor. 6. Ecarisarea corespunzătoare exploatațiilor, exploatațiilor individuale și a teritoriului. 7. Asigurarea echipamentului de protecție și materialelor de igienizare. 8. Respectarea prevederilor următoarelor acte normative: <ol style="list-style-type: none"> a) HGO265/2009 din 17.04.2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea metodelor de încercări și interpretarea rezultatelor în domeniul sanitar veterinar” b) HGO48/2009 din 06.02.2009 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind condițiile de sănătate animală și publică și de certificare sanitar-veterinară pentru importul în Republica Moldova al anumitor animale vii și al cărnii proaspete provenite de la acestea”. c) HGO1325/2008 din 05.12.2008 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea cerințelor minime pentru protecția vițelilor în scopul creșterii și îngrășării”. d) HGO1275/2008 din 25.11.2008 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor de fermă”. e) HGO859/2008 din 18.07.2008 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind criteriile minime pentru protecția porcinelor destinate creșterii și îngrășării”. f) HGO677/2008 din 17.06.2008 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția găinilor ouătoare”. g) HGO859/2008 din 18.07.2008 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind criteriile minime pentru protecția porcinelor destinate creșterii și îngrășării”. h) HGO677/2008 din 17.06.2008 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția găinilor ouătoare”. 9. Se identifică și se apreciază pe obiective, acțiuni și efective de animale. 	
--	--	--

<p>q) controlul și supravegherea privind:</p> <p>(i)- vânzările și cumpărările de animale;</p> <p>(ii)- aplicarea și respectarea condițiilor de carantină pentru animalele nou introduse în exploatație;</p> <p>(iii)- respectarea regulilor de protecție și bunăstare a animalelor, recoltarea, prelucrarea și valorificarea produselor de origine animală;</p> <p>(iv)-controlul respectării interdicției creșterii animalelor pe gropile de gunoi. privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman.</p>		
---	--	--

7.2. PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL TRANSPORTULUI

<p>1. Monitorizarea documentelor și condițiilor minime privind bunăstarea animalelor în timpul transportului.</p> <p>PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL TRANSPORTULUI PRIN:</p> <p>a) controlul îndeplinirii de către mijloacele de transport și a containerelor pentru animale a condițiilor de transport prevăzute de legislația în vigoare, pentru efectuarea unor astfel de activități (ventilație, luminozitate, hrană, îngrijire, apă);</p> <p>b) controlul densității de încărcare a animalelor în mijloace de transport în funcție de specie, vârstă, greutate, categorie de producție, mărimea corporală și stare fiziologică;</p>	<p>HG Nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului.</p>	
<p>c) controlul echipamentelor utilizate pentru încărcarea și descărcarea animalelor în/și din mijloacele de transport;</p> <p>d) controlul condițiilor adecvate pentru transport;</p> <p>e) controlul documentelor de autorizare a mijloacelor de transport a animalelor de către STSA;</p> <p>evidența transportatorilor de animale autorizați de către compartimentul de bunăstare a animalelor din cadrul STSA .</p>		

7.2.2 BUNĂSTAREA ANIMALELOR DIN EXPLOATAȚII

<p>1. Monitorizarea documentelor și condițiilor minime privind bunăstarea animalelor.</p> <p>a) evaluarea sistemelor de creștere a animalelor în funcție de specie</p> <p>b) verificarea respectării prevederilor legale referitoare la: personal, inspecții, ținerea evidențelor, libertatea de mișcare, adăposturi și cazare, animalele care nu sunt ținute în adăposturi, echipamentele mecanice sau automate, hrana pentru animale, apa și alte substanțe, mutilări și metode de creștere;</p> <p>c) verificarea condițiilor de microclimat (luminozitate, temperatură, umiditate, curenți de aer), ventilație, densitate de cazare și a echipamentelor pentru monitorizarea acestora;</p>	<p>HG Nr. 1275 din 17.11.2008 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția animalelor de fermă.</p>	<p>1. Medici veterinari oficiali ai STSA.</p>
--	---	---

7.2.3 PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL SACRIFICĂRII SAU UCIDERII

<p>1. Monitorizarea documentelor și condițiilor minime privind bunăstarea animalelor. a) controlul și existența condițiilor de descărcare, mișcare și cazare a animalelor, inclusiv a celor transportate în containere</p> <p>b) controlul și evidența condițiilor de manipulare, conținere, asomare, sîngerare sau ucidere pentru cabaline, bovine, ovine, caprine, porcine și păsări;</p>	<p>Hotărîrea guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii</p>	
---	--	--

7.3. PROTECȚIA ANIMALELOR FOLOSITE PENTRU EXPERIMENTE SAU ÎN ALTE SCOPURI

<p>1. Monitorizarea documentelor și condițiile de întreținere a animalelor de experiență</p>	<p>Legea 265 din 27.06.2006 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice</p>	
--	--	--

EXPERTIZA SANITARA VETERINARA A FURAJELOR CARE AU CONTRIBUIT LA APARIȚIA MORBIDITĂȚII ȘI MORTALITĂȚII CRESCUTE

<p>Supravegherea prin examene de laborator în toate stările de morbiditate sau de mortalitate, în care sunt incriminate furajele: de volum, suculente, materii prime vegetale, materii prime de origine minerală, făinuri proteice și minerale.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Se prelevează probe de furaje, materii prime, premixuri. 2. Probele se examinează: organoleptic, bacteriologic, micologic, micotoxicologic, toxicologic, biochimic 	
---	--	--

EXPERTIZA SANITAR-VETERINARĂ A ZONELOR DE RECOLTARE A MOLUȘTELOR BIVALVE

1	2	3
Supraveghere prin examene de laborator a zonelor de producție a moluștelor bivalve în conformitate cu cerințele OMSA.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea amplasării și delimitarea geografică a zonelor de producție moluște bivalve. 2. Evaluarea surselor de poluare microbiologică și a cantității de poluanți 3. Stabilirea numărului de stații de recoltare și a frecvenței de recoltare a probelor. 4. Raport trimestrial transmis la ANSA de către STSA 	

BIOTOXINE MARINE

1	2	3
Supraveghere prin examene de laborator a zonelor de producție a moluștelor .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea amplasării și delimitarea geografică a zonelor de producție moluște bivalve. 2. Stabilirea numărului de stații de recoltare și a frecvenței de recoltare a probelor. 3. Probele trebuie să conțină atât moluște bivalve cat și probe de apă pentru furnizarea informațiilor referitoare la prezența speciilor toxice de fitoplancton. 4. Metodele de diagnostic sunt cele menționate în Manualul de diagnostic a OMSA. 5. Raport trimestrial transmis la ANSA de către STSA. 	

SECȚIUNEA 8 SUPRAVEGHERE TOXICOLOGICA

Monitorizarea datelor din programul de supraveghere.	Raport trimestrial transmis la ANSA de către STSA.	
<ol style="list-style-type: none"> 1. In cazuri de intoxicație sau suspiciune de intoxicație. 2. Expertiză de necesitate. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Probe necesare pentru stabilirea diagnosticului sunt: sânge, urină, lapte, sau conținut gastric, organe, țesut muscular, precum furajele și apa folosite în hrănirea și adăparea animalelor, sau orice element ce poate conduce la stabilirea diagnosticului în cazurile de intoxicație. 2. Pentru depistarea toxicului din probele prevăzute la pct. 1 se utilizează metodele de analiză stabilite de IP CRDV. 	

SECȚIUNEA 9
ACȚIUNI PROFILACTICE OBLIGATORII SAU DE URGENȚĂ
PENTRU UNELE BOLI LA ANIMALE
9.1 ANTRAX

CONDUITA DE EXECUȚIE	PRECIZĂRI TEHNICE	NIVELUL EXECUȚIEI
Conform recomandărilor producătorilor de vaccin.	<p>1. Vaccinarea se execută obligatoriu o dată pe an, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu 14 zile înainte de ieșirea la pășunat, la animalele din specii receptive, și la cel târziu la 12 luni de la ultima vaccinare inclusiv și în cazul animalelor cu stabulație permanentă, cu un vaccin care să asigure imunitate minim 12 luni;</p> <p>2. Se execută lunar vaccinări de completare la animale din specii receptive care la data efectuării vaccinării nu aveau vârsta de vaccinare, sau a celor care nu au putut fi vaccinate în campanie datorită contraindicațiilor stabilite de producător.</p> <p>3. În zonele focarelor nou apărute se execută obligatoriu a doua vaccinare de urgență, cu aprobarea ANSA.</p>	<p>1. Medicul veterinar de liberă practică împuternicit.</p> <p>2. În exploatațiile profesionale care sunt deservite de personal veterinar propriu costurile pentru manoperă sunt suportate de deținătorii de animale.</p> <p>3. Costul pentru operațiunile de vaccinare efectuate în centrul de colectare și/sau exploatația de origine în vederea certificării mișcărilor de animale destinate exportului, este suportată de către deținătorii de animale</p> <p>4. Este interzisă vaccinarea animalelor neidentificate care au depășit vârsta maximă prevăzută de legislația în vigoare.</p>

9.2. BOALA DE NEWCASTLE (PSEUDOPESTA AVIARA)

PRECIZĂRI TEHNICE	NIVELUL EXECUȚIEI.
<p>A. Vaccinarea păsărilor din exploatațiile nonprofesionale:</p> <p>a. Primăvara:</p> <p>1. vaccinare cu vaccin viu atenuat preparat din tulpini lentogene, administrat oculoconjunctival sau parenteral și cu vaccin inactivat administrat parenteral la puii din speciile receptive, cu respectarea vârstei de vaccinare și a modului de administrare recomandate de producătorul de vaccin;</p> <p>2. vaccinare cu vaccin inactivat adjuvantat, parenteral, la efectivele de adulte.</p> <p>b. Toamna: o vaccinare în covor la întregul efectiv, cu vaccin inactivat adjuvantat, administrat parenteral.</p> <p>3. În intervalele dintre vaccinările programate se efectuează vaccinări de completare.</p> <p>B. Procedura de vaccinare în exploatațiile avicole, autorizate sanitar-veterinar, se aplică la propunerea administrației acestora, cu aprobarea obligatorie a STSA care verifică existența și funcționalitatea aparatului și instrumentarului necesar vaccinării.</p> <p>I. Pui de carne:</p> <p>a) obligatoriu 2 vaccinări, pînă la vârsta de 23-24 zile cu vaccinuri vii preparate din tulpini lentogene, căile de administrare: oculo-nazal, aerosoli și vaccinuri inactivate administrate parenteral în stația de incubatie. Este exclusă vaccinarea prin administrarea vaccinului în apa de băut;</p> <p>b) opțional se pot aplica 3 vaccinări, la vârsta de o zi, 9-10 zile și 23-24 zile. Ultima vaccinare se poate efectua prin aerosoli sau în apa de băut, conform specificațiilor producătorului de vaccin</p> <p>II. Găini de reproducție – părinți rase ușoare și grele. Obligatoriu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaccinări cu vaccinuri vii preparate din tulpini lentogene la vârsta de o zi în stațiile de incubație, 9-10 zile, 23-24 zile, 41-42 zile, 83-84 zile și la transfer. Vaccinul se administrează în masă – sub formă de aerosoli, individual oculonazal sau injectabil; - la transfer, se efectuează o vaccinare cu vaccin inactivat, urmată opțional de una sau doua vaccinari în functie de specificatiile tehnice ale producătorului de vaccin și de nivelul și uniformitatea titrului de anticorpi al 	<p>1. Medicul veterinar de circumscripție</p> <p>2. In exploatațiile profesionale care sunt deservite de personal veterinar propriu costurile pentru manoperă sunt suportate de detinatorii de animale.</p> <p>La acțiunea de recoltare a probelor de sînge, în scopul evaluării imunității postvaccinale, participă medicul veterinar oficial din cadrul STSA.</p>

<p>efectivului.</p> <p>III. Găini ouătoare. Obligatoriu:</p> <p>a) vaccinări cu vaccinuri vii preparate din tulpini lentogene la vârsta de o zi în stațiile de incubație, 9-10 zile, 23-24 zile, 41-42 zile, 83-84 zile</p> <p>b) vaccinări cu vaccinuri inactivate la transfer și apoi pe parcurs în funcție de nivelul și uniformitatea titrului de anticorpi al efectivului.</p> <p>1. Pentru exploatațiile profesionale, strategia de vaccinare este în mod obligatoriu însoțită de măsuri de biosecuritate specifice.</p> <p>2. În grădinile zoologice autorizate sanitar - veterinar administrarea vaccinului se realizează obligatoriu individual, la toate categoriile de păsări receptive la virusul bolii de Newcastle.</p>	
---	--

9.3 PESTA PORCINA CLASICA

CONDUITA DE EXECUȚIE	PRECIZĂRI TEHNICE	NIVELUL EXECUȚIEI
1. Conform recomandărilor producătorilor de vaccin.	<p>Vaccinarea pe flux tehnologic în toate exploatațiile non- comerciale și comerciale:</p> <p>Purcei în vârsta de 60 și 120 zile.</p> <p>Vierii și scroafele de reproducție și porcine la îngrășat de două ori pe an, în trimestrul I și II</p> <p>Vaccinările generale de la 2 ori pe an, la interval de 6 luni, la toate porcinele în vârstă de peste 60 zile cu completări lunare.</p>	<p>1. Medicul veterinar de circumscripție</p> <p>2. În exploatațiile profesionale care sunt deservite de personal veterinar propriu costurile pentru manoperă sunt suportate de deținătorii de animale.</p> <p>3. La acțiunea de recoltare a probelor de sânge, în scopul evaluării imunității postvaccinale, participă medicul veterinar oficial din cadrul STSA.</p> <p>4. Costul pentru operațiunile de vaccinare efectuate în centrul de colectare și/sau exploatația de origine în vederea certificării mișcărilor de animale destinate exportului, este suportată de către deținătorii de animale.</p>

9.4. TURBAREA SAU RABIA

CONDUITA DE EXECUȚIE	PRECIZARI TEHNICE	NIVELUL EXECUȚIEI
1. Conform recomandărilor producătorilor de vaccin.	<p>I. Vaccinarea animalelor domestice</p> <p>1. Vaccinarea antirabică a câinilor și pisicilor în vârstă de peste 3 luni se efectuează o dată pe an, dar nu mai târziu de un an de la ultima vaccinare.</p> <p>2. Vaccinarea antirabică a câinilor și pisicilor din curți, exploatații și stăni se efectuează în campanie, în perioada octombrie-decembrie, cu completări lunare pentru animalele ajunse la vârsta de vaccinare sau nou introduse, nevaccinate.</p> <p>3. Campaniile de vaccinare antirabică a câinilor și pisicilor din curți, exploatații și stăni se raportează la sfârșitul acesteia la STSA.</p> <p>4. Proprietarul animalului/animalelor de companie este obligat să dețină un carnet de sănătate cu vaccinările antirabice completat la zi.</p>	1. Medicul veterinar de circumscripție
	<p>II. Vaccinarea animalelor în mediul sălbatic</p> <p>1. Vaccinarea orală a vulpilor se aplică de două ori pe an în lunile mai-iunie, octombrie-noiembrie,</p> <p>2. Vaccinarea orală a animalelor din mediul silvatic se realizează potrivit instrucțiunilor emise de ANSA.</p> <p>3. După finalizarea campaniilor de vaccinare, după minim 45 de zile, se efectuează obligatoriu vanători de control a eficienței vaccinării conform procedurilor legale.</p>	2. Administratorii fondurilor de vanătoare din fondul cinegetic, în ceea ce privește distribuția momelilor la vizuină sub controlul medicilor veterinari oficiali.

SECȚIUNEA 10

ACTIVITĂȚI DE ELABORARE, OMOLOGARE, EVALUARE, PREGĂTIRE PROFESIONALĂ, ANALIZĂ, MONITORIZARE, ÎN DOMENIUL SANITAR – VETERINAR

Acțiuni de instruire, informare și educație-sanitară veterinară a populației pentru apărarea sănătății publice și protecției consumatorilor se realizează potrivit instrucțiunilor emise de Directorul General al ANSA:

1. Activitatea de elaborare și difuzare de materiale științifice în domeniul sanitar - veterinar.
2. Activitate de instruire și perfecționare continuă a specialiștilor din cadrul ANSA și din unitățile subordonate, pe domeniile de competență, prin organizarea de cursuri de profil, în țară și în străinătate.
3. Activitate de instruire în ferme.
4. Analize epidemiologice, de statistică medicală veterinară, analiză de risc și prognoze sanitare veterinare și de protecție a consumatorului.
5. Monitorizarea activităților și a situației sanitar-veterinare la nivel teritorial, al institutelor veterinare de profil și ANSA, astfel:

a)	Monitorizarea bolilor infecțioase și parazitare la animale, inclusiv a celor transmisibile la om.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prelucrarea statistică a datelor obținute din activitățile de supraveghere a bolilor transmisibile de la animale la om. 2. Efectuarea de analize epidemiologice. 3. Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de cercetare și control al bolilor
b)	Monitorizarea bolilor infecțioase și parazitare la animale, inclusiv a celor transmisibile la om.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prelucrarea statistică a datelor privind activitatea de supraveghere furnizate de laboratoare. 2. Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de cercetare și control al bolilor și informarea populației.
c)	Monitorizarea datelor privind ecopatologia, și identificarea factorilor de risc pentru sănătatea animalelor și sănătatea publică.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorizarea datelor obținute la nivelul DRSA/DMSA și raportarea semestrială la IP CRDV. 2. La nivelul DRSA/DMSA, monitorizarea datelor legate de controlul și supravegherea mediului înconjurător; se va face pe circumscripții și localități. 3. Monitorizarea datelor de supraveghere ecopatologică la LDSA și IP CRDV: semestrial în zone cunoscute ca poluate; se vor monitoriza: arealul privind perimetrul de dispersie al poluantului și gradul de poluare; unitățile poluatoare care pot influența sănătatea animalelor și calitatea producției a animalelor.
d)	Monitorizarea avorturilor la animale.	<p>Se va efectua pe specii de animale și boli și se raportează lunar la IP CRDV.</p> <p>Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de control al bolilor și informarea populației.</p>
e)	Monitorizarea datelor privind supravegherea ecotoxicologică.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rezultatele examenelor de laborator obținute la LDSA se transmit lunar/trimestrial la IP CRDV în vederea monitorizării. 2. Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de control al bolilor.
f)	Monitorizarea programului de supraveghere în domeniul igienei și sănătății publice.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gestionarea și prelucrarea statistică a activității pe linie de supraveghere prin inspecție și examene de laborator, a zoonozelor, a reziduurilor de la animalele vii și a produselor acestora, a furajelor, a gradului de contaminare radioactivă a produselor de origine animală și furaje se realizează de IP CRDV și se raportează trimestrial la ANSA. 2. Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de control al bolilor.

g)	<p>EXPERTIZA SANITAR-VETERINARĂ A FURAJELOR</p>	<p>1. Se vor supune expetizei și prelevării în scopul garantării siguranței:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Materii prime furajere (cereale boabe și subproduse, furaje de origine mineral, semințe întregi și subproduse oleaginoase, materii furajere obținute prin procesarea peștelui sau a viețuitoarelor marine); b) Amestecuri de grăunțe și semințe nemăcinate pentru păsări; c) Furaje simple: furaje fibroase și grosiere; însilozate și verzi; d) Grăsimi și uleiuri vegetale, grăsimi animale; e) Aditivi furajeri; f) Preamestecuri (premixuri) de aditivi furajeri; g) Furaje combinate pentru păsări; h) Furaje combinate pentru rumegătoare; i) Furaje combinate pentru porci; j) Furaje combinate pentru cabaline; k) Furaje granulate pentru pești de crescătorie; l) Furaje combinate pentru iepuri; m) Probe de praf din etapa de producție primară a furajelor combinate; <p>2. Costurile privind prelevarea, transportul și analiza probelor recoltate sunt suportate din bugetul ANSA.</p> <p>3. Pentru furajele provenite din import, costurile privind prelevarea probelor, transportul și analizarea acestora sunt suportate de către agentul economic.</p> <p>4. Costurile privind prelevarea, transportul și analiza probelor prelevate suplimentar ca urmare a depistării unor probe neconforme sunt suportate de către agentul economic.</p> <p>5. Costurile privind măsurile oficiale aplicate loturilor/transporturilor neconforme sunt suportate de către agentul economic.</p>
	<p>CONTROLUL OFICIAL AL UNITĂȚILOR DIN DOMENIUL HRANEI PENTRU ANIMALE AUTORIZATE SANITAR-VETERINAR</p>	<p>1. Monitorizarea respectării condițiilor de igienă la producere, depozitare, transportare, comercializare și utilizare a furajelor.</p> <p>2. Monitorizarea condițiilor de funcționare a unităților producătoare de nutrețuri combinate.</p> <p>3. Realizarea trasabilității furajelor.</p> <p>4. Realizarea prelevărilor de probe de la furaje și ca urmare a suspiciunilor în concordanță cu programul national de supravegherea a materiilor furajere de la:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Unități producătoare de aditivi furajeri. b) Unități producătoare de preamestecuri de aditivi furajeri. c) Unități producătoare de furaje combinate. d) Unități de ambalare a aditivilor furajeri, preamestecurilor de aditivi furajeri, furaje combinate, materii prime furajere. e) Depozite de aditivi furajeri, preamestecuri de aditivi, furaje combinate și materii prime furajere. f) Magazine de aditivi furajeri, preamestecuri de aditivi, furaje combinate și materii prime furajere. g) Transportatori și mijloace de transport al hranei pentru animale, aditivi furajeri, preamestecuri de aditivi/conținând aditivi furajeri sau alte furaje, furaje combinate.

	<p>SUPRAVEGHEREA SANITAR-VETERINARĂ A UNITĂȚILOR CARE PRODUC, DEPOZITEAZĂ ȘI COMERCIALIZEAZĂ PRODUSE FARMACEUTICE DE UZ VETERINAR, AUTORIZATE SANITAR-VETERINAR</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizarea controlului de stat al: <ol style="list-style-type: none"> a) Unități pentru producerea, ambalarea, divizarea și condiționarea produselor medicinale veterinare, produselor biologice de uz veterinar. b) Importatori de produse biologice de uz veterinar din țări terțe. c) Depozite de produse medicinale veterinare. d) Farmacii și puncte farmaceutice veterinare. 2. Asigurarea că metodele de control sunt corespunzătoare. 3. Supravegherea calității produselor medicinale veterinare plasate pe piață. 4. Verificarea conformității produselor medicinale veterinare plasate pe piață cu specificațiile autorizate. 5. Verificarea calității produsului finit pe întreg lanțul de distribuție (depozite, farmacii, puncte farmaceutice etc.), pe întreaga perioadă de valabilitate. 6. Investigarea, când este cazul, a defectelor de calitate sau a reacțiilor adverse apărute.
	<p>CONTROLUL OFICIAL AL UNITĂȚILOR CARE UTILIZEAZĂ PRODUSE FARMACEUTICE DE UZ VETERINAR, AUTORIZATE SANITAR-VETERINAR</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Se realizează controlul oficial al unităților care utilizează produse farmaceutice de uz veterinar: <ol style="list-style-type: none"> a) Exploatații de animale, b) Unități de asistență medicală veterinară, c) Adăposturi pentru animale autorizate sanitar-veterinar, d) Grădini zoologice. 2. Se verifică utilizarea de produse farmaceutice de uz veterinar autorizate pentru comercializare în conformitate cu prevederile legale în vigoare și procurate de la distribuitori autorizați. 3. Se verifică utilizarea produselor farmaceutice de uz veterinar în conformitate cu specificațiile autorizate. 4. Prevenirea utilizării de produse medicinale veterinare contrafăcute sau cu defecte de calitate. 5. Respectarea timpului de așteptare la animalele care au fost tratate cu produse farmaceutice de uz veterinar ale căror reziduuri se pot regăsi în produsele alimentare obținute de la acestea.
h)	<p>Monitorizarea rezistenței antimicrobiene a bacteriilor patogene pentru animale, inclusiv a celor transmisibile la om.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Efectuarea testelor de sensibilizare la substanțele antimicrobiene la toate tulpinile de Salmonella spp., trimise la IP CRDV pentru tipizare și la alte specii bacteriene patogene, Staphilococcus spp, Escherichia coli, Listeria spp, Streptococcus spp, izolate de LDSA. 2. Inregistrarea și prelucrarea computerizată a datelor privind rezistența la antibiotice. 3. Utilizarea rezultatelor obținute pentru activități de cercetare și control al bolilor.

SECȚIUNEA 11

PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONTROL AL SALMONELOZELOR ZOONOTICE LA GĂINILE OUĂTOARE

SUPRAVEGHERE	PRECIZĂRI TEHNICE	PRECIZĂRI EXECUȚIE
<p>1. Toate exploatațiile ce cuprind cel puțin 350 găini ouătoare (Gallus gallus) ce produc ouă destinate consumului uman vor fi incluse în Program.</p> <p>2. Un efectiv de găini ouătoare este reprezentat de un grup sau mai multe grupuri de găini ouătoare ce împart aceeași unitate de producție (adică sunt adăpostite în același spațiu-aer sau zonă de creștere și sunt exploatare în același scop)</p> <p>3. Serotipuri relevante: S. enteritidis, S. typhimurium (inclusive tulpinile monofazice de S. typhimurium).</p> <p>4. Lista actualizată a exploatațiilor și a efectivelor incluse în program se va găsi la nivelul fiecărui STSA.</p> <p>5. Programarea calendaristică a recoltării de probe din cadrul Controlului realizat de către operatorul economic (autocontrol) pentru fiecare exploatație și pentru fiecare efectiv din exploatație se trimite la STSA și este supus aprobării din partea acestuia.</p>	<p>Cadrul legal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hotărâre Guvernului nr. 264 din 12.04.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici. • Hotărâre Guvernului nr. 398 din 06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale. • Norma sanitar-veterinară privind reducerea prevalenței anumitor serotipuri de salmonela la găinile ouătoare din specia Gallus gallus, Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale; • Norma sanitar-veterinară privind utilizarea metodelor specifice de control al salmonelei la păsările de curte, Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale; <p>Ordin MAIA nr.34 din 27.02.2006 cu privire la aprobare Normei sanitare-veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor.</p> <p>Procedurile de implementare a programului național de Control al salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare, elaborate de către</p> <p>Se recoltează probe din toate efectivele (hale populate) astfel:</p> <p>a) pui de o zi-maxim 10 probe meconiu pentru fiecare 500 pui livrați și maxim 60 cadavre;</p> <p>b) tineret-cu aprox. 2 săptămâni înainte ca păsările să între în faza de ouat sau să fie transferate în unitatea de ouat din fiecare efectiv (hale populate) ;</p> <p>Se recoltează minimum 2 perechi de “tampoane șosete“ sau 2 probe compuse de materii fecale din fiecare efectiv (hală populată);</p> <p>c) adulte-la un interval de 15 săptămâni din fiecare efectiv (hală populată):</p> <p>baterii- cel puțin 2 probe de materii fecale de cel puțin 150g fiecare din fiecare efectiv (hală populată);</p> <p>i) la sol:</p> <p>-2 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane “șosete“)</p>	<p>1. Pentru a detecta Salmonela spp. se utilizează metoda pentru salmonelă (SMV ISO 6579 „Microbiologia alimentelor și a hranei pentru animale - Metoda orizontală de detectare a Salmonela spp.: Detectarea Salmonela spp. în fecale de animale și în probele de mediu din etapa de producție primară”), care prevede utilizarea mediului semisolid (mediu semisolid Rappaport-Vassiliadis modificat - MSR/V), în calitate de mediu de îmbogățire selectiv unic, incubat la o temperatură de 41,5 + 1° C, timp de 2 x (24 + 3) ore.</p> <p>2. Probele de materii fecale, tampoanele șosete și praf recoltate în cadrul Programului Național de Control a salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare se testează numai în cadrul IP CRDV.</p> <p>3. Probele oficiale pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene, recoltate în cadrul Programului Național de Control a salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare se testează în cadrul IP CRDV.</p> <p>4. Utilizarea produselor antimicrobiene în exploatațiile incluse în program este permisă numai cu respectarea prevederilor cap. II Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11 iunie 2012</p>

<p>Programul de control oficial: - probele recoltate în cadrul Programului național de Control a salmonelzelor zoonotice la găinile ouătoare sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop</p>	<p>Prelevarea oficială de probe se realizează</p> <p>a. În toate efectivele (halele populate) o dată pe an</p> <p>La vârsta de 24 săptămâni (± 2 săptămâni) a unui efectiv nou ce a fost introdus într-o hală/adăpost în efectivul căruia anterior a fost depistat pozitiv pentru <i>Salmonella enteritidis</i> sau <i>Salmonella typhimurium</i>;</p> <p>c. Când se suspectează o infecție cu <i>S. enteritidis</i> sau <i>S. typhimurium</i>, ca rezultat al investigației epidemiologice asupra focarelor de toxiinfecție alimentară;</p> <p>d. În toate efectivele din exploatație în cazul în care se confirmă în urma controlului oficial sau în urma autocontrolului prezența <i>Salmonellei enteritidis</i> sau a <i>Salmonellei typhimurium</i> într-unul dintre efectivele din exploatație;</p> <p>e. în cazul în care autoritatea competentă consideră necesar</p> <p>În cadrul controlului oficial se recoltează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în baterii : 2 probe compuse de materii fecale proaspete plus cel puțin o probă compusă de materii proaspete în funcție de mărimea efectivului, sau - la sol: 2 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane „șosete“) plus cel puțin o pereche de încălțăminte de unică folosință (tampoane șosete) în funcție de mărimea efectivului. <p>DRSA poate decide înlocuirea unei probe compuse de materii fecale proaspete sau a unei perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane „șosete“) recoltate în cadrul controlului oficial cu o probă oficială de praf de cel puțin 100g.</p> <p>b. Odată cu prelevarea oficială de probe la care se face referire la punctele b.,c.,d. și e. se verifică documentele relevante care atestă că păsărilor li s-au administrat agenți antimicrobieni și li se prelevează probe pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene compuse din cel mult 5 păsări/hală, din toate efectivele din exploatație</p>	
--	---	--

**11.2 PROGRAMUL NAȚIONAL DE CONTROL AL SALMONELOZELOR ZOONOTICE
LA PUI DE CARNE (GALLUS GALLUS)**

SUPRAVEGHERE	PRECIZĂRI TEHNICE	PRECIZĂRI EXECUTIE
<p>1. Toate exploatațiile cu efective de pui de carne (broileri) ce cuprind cel puțin 500 de păsări din specia Gallus gallus vor fi incluse în Program.</p> <p>Un efectiv de pui de carne (broileri) este reprezentat de un grup sau mai multe grupuri de pui de carne (broileri) ce împart aceeași unitate de producție (adică sunt adăpostite în același spațiu-aer sau zonă de creștere și sunt exploatate în același scop)</p> <p>2. Un efectiv de pui de carne (broileri) este</p>	<p>Cadrul legal:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hotărâre Guvernului nr. 264 din 12.04.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici. Hotărâre Guvernului nr. 398 din 04.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar- veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelilor în efectivele de animale. 	<p>1. Pentru a detecta Salmonela spp. se utilizează metoda pentru salmonelă (SMV ISO 6579 „Microbiologia alimentelor și a hranei pentru animale - Metoda orizontală de detectare a Salmonela spp.: Detectarea Salmonela spp. În fecale de animale și în probele de mediu din etapa de producție primară”), care prevede utilizarea mediului semisolid (mediu semisolid Rappaport-Vassiliadis modificat - MSRV), în calitate de mediu de îmbogățire selectiv unic, incubat la o temperatură de 41,5 + 1° C, timp de 2 x (24 + 3) ore.</p>
<p>reprezentat de un grup sau mai multe grupuri de pui de carne (broileri) ce împart aceeași unitate de producție (adică sunt adăpostite în același spațiu-aer sau zonă de creștere și sunt exploatate în același scop)</p> <p>2. Serotipuri relevante: S. enteritidis, S. typhimurium (inclusive tulpinile monofazice de S. typhimurium)</p> <p>3. Lista actualizată a exploatațiilor și a efectivelor incluse în Program este disponibilă la nivelul fiecărui DRSA/DMSA.</p> <p>Programarea calendaristică (pe săptămâni) a recoltării de probe din cadrul Controlului realizat de către operatorul economic (autocontrol) pentru fiecare exploatație și pentru fiecare efectiv din exploatație se trimite DRSA/DMSA și este supus aprobării din partea acestuia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Norma sanitar-veterinară privind reducerea prevalenței anumitor serotipuri de salmonela la pui de carne din specia Gallus gallus, Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelilor în efectivele de animale; Norma sanitar-veterinară privind utilizarea metodelor specifice de control al salmonelii la păsările de curte, Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelilor în efectivele de animale; Ordin MAIA nr.34 din 27.02.2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare-veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor. Ordin ANSA nr. 203 din 19.11.2013 cu privire la aprobarea Programului Național de Control al Salmonelii. <p>Procedurile de implementare a programului național de Control al salmonelozelor zoonotice la pui de carne, elaborate de către ANSA și transmise în teritoriu prin Ordinul ANSA.</p>	<p>2. Probele de încălțăminte de unică folosință (tampoane “șosete”) recoltate în cadrul Programului Național de Control a salmonelozelor zoonotice la broileri se testează numai în cadrul IP CRDV.</p> <p>3. Probele oficiale pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene, recoltate în cadrul Programului Național de Control a salmonelozelor zoonotice la puii de carne (broileri) se testează în cadrul IP CRDV.</p> <p>4. Utilizarea produselor antimicrobiene în exploatațiile incluse în Program este permisă numai cu respectarea prevederilor cap. II Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11 iunie 2012</p> <p>5. Lunar se efectuează raportarea probelor prelevate în cadrul Programului Național de Control al salmonelozelor zoonotice la pui de carne (probele de autocontrol și probele oficiale) de către responsabilul din cadrul DRSA/DMSA la DSSV din cadrul ANSA.</p>

<p>A. Controlul realizat de către operatorul economic (autocontrol) - probele recoltate în cadrul Programului național de Control a salmonelzelor zoonotice la puii de carne (broileri) sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop</p>	<p>Fiecare efectiv de pui de carne din exploatație (hală populată) va fi testat într-un interval de 3 săptămâni înainte de începerea depopulării și expedierii păsărilor către abator. Pentru ca puii de carne să poată fi expediați către abator, este obligatoriu să se cunoască rezultatul testării și să se completeze documentele -Informații privind lanțul alimentar.</p> <p>Probele constau în 2 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane “șosete”) pentru fiecare efectiv (hală populată).</p>	
<p>B. Programul de control oficial: - probele recoltate în cadrul Programului național de Control a salmonelzelor zoonotice la puii de carne (broileri) sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop</p>	<p>Prelevarea oficială de probe se realizează</p> <ol style="list-style-type: none"> anual din cel puțin un efectiv de pui de carne din cel puțin 10% din exploatații; din toate efectivele din exploatație în cazul în care în aceea exploatație a fost depistat un efectiv pozitiv pentru <i>S. enteritidis</i> și/sau <i>typhimurium</i> la controlul realizat la inițiativa operatorului (autocontrol); din toate efectivele noi introduse într-o exploatație unde <i>Salmonella enteritidis</i> și/sau <i>Salmonella typhimurium</i> a fost depistată într-un efectiv anterior; ori de câte ori este necesar. <p>Probele constau în 2 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane “șosete”) pentru fiecare efectiv (hală populată).</p> <p>Odată cu prelevarea oficială de probe la care se face referire la punctul b. se verifică documentele relevante care atestă că păsărilor nu li s-au administrat agenți antimicrobieni și se prelevează și probe pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene compuse din cel mult cinci păsări/hală, din toate efectivele din exploatație.</p>	
	<p>În caz de confirmare a prezenței serotipurilor de <i>Salmonella</i> relevante se aplică prevederile Secțiunii 5 Anexa nr. 4 la Hotărîrea Guvernului nr. 398 din 11 iunie 2012.</p> <p>După depopularea unui efectiv confirmat pozitiv, este</p>	

	obligatoriu să se recolteze probe oficiale de verificare a eficienței decontaminării. În cazul în care aceste teste oficiale de verificare a eficienței decontaminării nu sunt corespunzătoare, se vor repeta acțiunile de decontaminare, după care se vor recolta încă o dată teste oficiale de verificare a eficienței decontaminării.	
Vaccinarea antisalmonelică a efectivelor de pui de carne incluse în cadrul Programului Național de Control al salmonelozelor zoonotice în efectivele de pui de carne este opțională și se face în conformitate cu prevederile cap. III din Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11 iunie. Această acțiune se realizează numai la solicitarea scrisă a proprietarului/administratorului unității, cu aprobarea DRSA/DMSA care au obligativitatea înștiințării în scris a DSSV din cadrul ANSA.		